

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za socialno delo

Tomaž Rupnik

**USTREZNOST PROGRAMOV IN STORITEV V OBČINI
IDRIJA GLEDE NA POTREBE MLADIH**

Diplomsko delo

Ljubljana, 2025

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za socialno delo

Tomaž Rupnik

**USTREZNOST PROGRAMOV IN STORITEV V OBČINI
IDRIJA GLEDE NA POTREBE MLADIH**

Diplomsko delo

Mentorica: red. prof. dr. Vesna Leskošek

Ljubljana, 2025

POVZETEK

Namen diplomske naloge je bil raziskati, s kakšnimi težavami se soočajo mladi v občini Idrija ter kako mladinske organizacije s svojimi programi in storitvami odgovarjajo na te potrebe. V okviru kvalitativne raziskave sem izvedel intervjuje z večino mladinskih organizacij, ki delujejo v občini Idrija. Intervjuji so mi ponudili globlji vpogled v delo organizacij, njihovo zaznavanje potreb mladih ter uspešnost njihovih programov pri določenih izzivih. Rezultati so pokazali, da se mladi v občini Idrija srečujejo predvsem s stanovanjsko problematiko in s pomanjkanjem ustreznih zaposlitvenih možnosti. Pokazali so tudi, da organizacije s svojimi programi uspešno podpirajo mlade in jim omogočajo tako osebni kot družbeni razvoj. Manj uspešne pa ostajajo pri vključevanju mladih iz ranljivih skupin, ki pogosto zaradi različnih razlogov ostajajo na obrobju delovanja mladinskih organizacij. Diplomska naloga opozarja na ključne izzive mladih v občini Idrija ter poudarja potrebo po bolj vključujočih pristopih in programih, ki bi uspešneje nagovarjali tudi mlade iz ranljivih skupin.

Ključne besede: mladi, občina Idrija, težave, ranljive skupine, zaposlitev, stanovanjska problematika, brezposelnost, izseljevanje, mladinske organizacije, mladinsko delo

TITLE OF THE THESES: Relevance of programmes and services in Idrija to young people's needs

SUMMARY

The purpose of this thesis was to explore the challenges faced by young people in the municipality of Idrija and to examine how youth organizations respond to these needs through their programs and services. As part of a qualitative research approach, I conducted interviews with most of the youth organizations operating in the Idrija area. These interviews provided deeper insight into the work of the organizations, their understanding of the needs of young people, and how effectively their programs address these challenges. The findings show that young people in Idrija primarily face issues related to housing and a lack of suitable employment opportunities that match their education and aspirations. The results also indicate that youth organizations generally provide strong support to young people, offering opportunities for both personal and social development. However, they are less successful in reaching youth from vulnerable groups, who, for various reasons, often remain on the margins of youth work. This thesis highlights the key challenges faced by young people in Idrija and emphasizes the need for more inclusive approaches and programs that can more effectively reach and support youth from vulnerable backgrounds.

Keywords: youth, Municipality of Idrija, housing issues, unemployment, emigration, youth organizations, youth work, vulnerable groups.

Kazalo

1.	TEORETIČNI UVOD	1
1.1.	Opredelitev obdobja mladosti.....	1
1.1.1.	Mladi v Idriji.....	3
1.2.	Mladinsko delo in mladinske organizacije	3
1.3.	Mladinske organizacije v Idriji.....	4
1.4.	Brezposelnost mladih	6
1.4.1.	Vrste brezposelnosti	7
1.5.	Socialna izključenost	8
1.6.	Revščina	9
1.6.1.	Revščina med mladimi	10
1.7.	Droge med mladimi	11
2.	FORMULACIJA PROBLEMA	15
2.1.	Raziskovalna vprašanja	15
3.	METODOLOGIJA	16
3.1.	Vrsta raziskave, model raziskave in spremenljivke.....	16
3.2.	Raziskovalni instrumenti in viri podatkov	16
3.3.	Populacija in vzorčenje.....	16
3.4.	Zbiranje podatkov.....	17
3.5.	Obdelava podatkov	17
4.	REZULTATI	20
4.1.	Osnovne informacije.....	20
4.2.	Programi in projekti.....	21
4.3.	Dostopnost programov deprivilegiranim skupinam mladih	23
4.4.	Potrebe in težave mladih.....	24
4.5.	Brezposelnost	25
4.6.	Revščina	26
4.7.	Izpad iz šolanja	26
4.8.	Zbiranje mladih izven organiziranih prostorov	26
4.9.	Uporaba prepovedanih drog	27
4.10.	Mladi z oviranostmi.....	28

4.11.	Bivanjske razmere	28
4.12.	Potrebe po prostorih	30
4.13.	Nujne spremembe za vzpostavitev boljšega ozračja za mlade	31
5.	RAZPRAVA.....	33
6.	SKLEPI.....	43
7.	PREDLOGI	44
8.	UPORABLJENA LITERATURA.....	46
9.	PRILOGA.....	51
9.1.	Vodilo za intervju	51
9.2.	Odprto kodiranje intervjujev	52

1. TEORETIČNI UVOD

Obdobje mladostništva je ključno razvojno obdobje, ko mladi oblikujejo svojo identiteto, pridobivajo pomembne življenjske izkušnje in se intenzivneje vključujejo v družbo ter na trg dela. Njihova vloga v družbi je pomembna za prihodni razvoj lokalnega okolja, tako na področju gospodarstva kot tudi na področju kulture. Zato kakovost življenja mladih v občinah predstavlja pomemben dejavnik dolgoročnega napredka in razvoja občine.

V občini Idrija se mladi srečujejo z različnimi izzivi, ki vplivajo na kakovost njihovega življenja. Najpogosteje se omenjajo omejene možnosti zaposlitve, stanovanjska problematika ter pomanjkanje prostočasnih dejavnosti, ki bi navduševale mlade. Kljub prizadevanju občine in pristojnih ministrstev, ki s financiranjem različnih programov mladinskih organizacij, usmerjenih v reševanje tovrstnih težav, nekatere ključne težave ostajajo nerešene.

V diplomski nalogi bom raziskal, s kakšnimi izzivi se mladi v občini Idrija najpogosteje srečujejo ter vlogo mladinskih organizacij in institucij pri reševanju teh izzivov. Želim ugotoviti, katere izzive organizacije naslavljajo, na katerih področjih so uspešni in kje so opazne pomanjkljivosti. Z raziskavo želim prispevati k boljšemu razumevanju problematike mladih v občini Idrija in predlagati možne izboljšave za boljše življenje vseh mladih v tej občini.

V naslednjih poglavjih bom predstavil teoretična izhodišča, ki vključujejo opredelitev pojma mladih, mladinskih organizacij, brezposelnost mladih in njihovo revščino, droge med mladimi, njihovo socialno izključenost in stanovanjsko problematiko. Navedel in na kratko predstavil bom tudi glavne mladinske organizacije in institucije, ki delujejo v občini Idrija.

1.1. Opredelitev obdobja mladosti

Dojemanje pojma mladosti je raznoliko in odvisno od kulturnega, družbenega in individualnega konteksta. Konceptualna nejasnost in neopredeljenost pojmov mladosti in mladine sta izraz dejanske razpršenosti družbenih skupin oziroma življenjske dobe, ki jo poskušamo zajeti z omenjenima pojmomoma (Ule, 1996).

Nekateri mladost povezujejo zgolj s starostjo, drugi s počutjem ali življenjskimi mejniki, kot so poroka, starševstvo in podobno. Vsaka družba pa ima sprejeto uradno definicijo mladih. Združeni narodi uvrščajo med mlade osebe, stare od 15 do 24 let, Urad RS za mladino in Zavod RS za zaposlovanje pa tiste, ki so stari od 15 do 29 let (Statistični urad Republike Slovenije).

S pojmom »mladost« običajno označimo obdobje življenja posameznika, ko ta prehaja iz otroštva v odraslost oziroma v obdobje, v katerem se postopno vključuje v vse pomembnejše družbene vloge, s katerimi je določena odraslost. Mladost kot sociološki pojem stroka deli na tri obdobja (Vertot, 2009, str. 100):

- adolescenca ali klasična mladost: od 14. do 19. leta starosti;
- postadolescenca oziroma pozna mladost: od 20. do 24. leta;
- mlajša odraslost: značilna za (še vedno »nesamostojne«) mlade med 25. in 29. letom starosti.

Mladi so, kot jih opredeljujeta Bojka in Rakar (2009), družbena kategorija, ki je v zadnjih desetletjih doživela obsežne spremembe, saj so se preoblikovali vsi vidiki, ki vplivajo na kakovost njihovega življenja. Sem spadajo družbeno okolje, družinski odnosi, izobraževanje, trg dela in sistem blaginje. Sodobno življenje mladih spremlja negotovost, zaradi katere morajo razvijati strategije, da se v svojem življenju lahko uspešno soočajo s tveganji. Ule (2004, str. 354) pravi, da so mladi in mladost rezultat in sprememba sodobnih družb, obenem pa sta s svojimi hitrimi odzivi na te spremembe občutljiv barometer in napovedovalec prihodnjih družbenih tokov. Že nekaj desetletji velja, da je to, kar danes počne in govori mladina, jutri splošen vzorec delovanja in obnašanja. Lavrič in Flere (2011) ugotavljata, da se mladi v Sloveniji vse prej začenjajo dojemati kot odrasli, hkrati pa vse pozneje izvedejo ključne prehode, kot so doseganje finančne samostojnosti, odselitev od staršev in ustvarjanje lastne družine.

Čeprav gre za dve na videz nasprotujoči si tendenci, se ponuja prepričljiva interpretacija njunega sovpadanja. Po eni strani namreč mladi sorazmerno zgodaj prevzemajo odgovornost za svoje osebne 'življenjske projekte' in se v tem smislu vedejo in odločajo kot odgovorni odrasli, po drugi strani pa strukturni pogoji, kot sta podaljševanje šolanja in (majhne) možnosti zaposlitve, premikajo ključne mejnike odraščanja v poznejša leta.

Kot kažejo meritve statističnega urada Republike Slovenije za leto 2024, število mladih hitro in vztrajno pada. Na začetku omenjenega leta je bilo v Sloveniji 313.024 prebivalcev, starih 15–29 let. Njihov delež v celotni populaciji je znašal 14,8 odstotka. To je bilo za skoraj 138.000 ali 7,8-odstotne točke manj kot leta 1991 (Statistični urad RS, 2024).

1.1.1. Mladi v Idriji

V mestni občini Idrija se število mladih, tako kot tudi na državni ravni, zmanjšuje. Kot je za leto 2020 zapisano v Strategiji Občine Idrija za mlade 2022–2026 (2020) je v Idriji prebivalo 1606 mladih med 15. in vključno 29. letom. V primerjavi z letom 2015 se je število mladih zmanjšalo za 12,2 odstotka, in sicer s 1830 na 1606.

V anketi, ki so jo opravili v omenjeni strategiji, so dobili podatke, da v občini Idrija mladi večinoma prebivajo doma pri starših. V primerjavi z letom 2015 se je odstotek teh povečal z 58,2 odstotka na 63 odstotkov. Samostojno oziroma s partnerjem živi 17,7 odstotka vprašanih, kar je za 4,1 odstotka več kot pred petimi leti (Strategija za Mlade Občine Idrija 2022–2026).

1.2. Mladinsko delo in mladinske organizacije

Začetki mladinskega dela v Sloveniji segajo v čas sprememb političnega sistema leta 1991 (Deželan in Vombergar, 2020). Ker je bilo v šestdesetih letih prejšnjega stoletja na mlade v Združenih državah Amerike veliko represije in ideološkega pritiska, še posebej na medije in mladinski tisk, je tam prihajalo do študentskih uporov in do oblikovanja civilnodružbenih gibanj ter močne mladinske scene. To dogajanje je bilo značilno tudi za Slovenijo, saj so se v osemdesetih in devetdesetih letih prejšnjega stoletja intenzivno razvijala formalna in neformalna mladinska gibanja. V procesu prehoda v kapitalizem so mladi iskali varnejše poti v prihodnost, kar je spodbudilo razvoj mladinskega dela.

Po osamosvojitvi Slovenije so se leta 1991 začele razvijati zasnove mladinskega dela. Na nacionalni in evropski ravni se je pojavila spodbuda oblikovanja programa za mladino (Deželan, 2020). Glavna ciljna skupina mladinskega dela so mladi ljudje med 15. in 29. letom starosti. Mladinsko delo se posveča posameznim skupinam mladih. Resolucija nacionalnega programa za mladino 2013–2022 posebej poudarja podporo mladim z manj priložnostmi in navaja ukrepe, kot so štipendije, mladinsko delo in socialne vključenosti. V sklopu socialne vključenosti so med prednostnimi prav mladi, ki se soočajo s socialno izključenostjo (Vlada RS, 2013).

Mladinsko delo se pogosto izvaja v skladu z vrednotami posameznikov, ki se lahko povežejo v organizacijo, znotraj katere delujejo. Mladinske organizacije imajo pogosto status neprofitnih organizacij. Njihovo poimenovanje temelji na definiciji neprofitnosti: »Z neprofitnostjo ne razumemo tistega delovanja, med katerim se ne ustvarja dobička, ampak tisto, kjer se razlika

med prihodki in odhodki ustvarja, vendar se ne deli niti med lastnike, niti med člane (če obstajajo), niti si ga ne sme deliti uprava ali drug organ pravne osebe, ampak se dobiček oziroma presežek prihodkov nad odhodki lahko uporabi le za financiranje dejavnosti oziroma namena, za katerega je ustanovljena pravna oseba.« (Mesec, 2006, str. 2).

Glavne značilnosti nevladnih organizacij so (Forbici, Divjak, Osonkar, Demovšek, Verbajns, 2010, str. 7):

– neodvisnost od države in političnih strank, kar se kaže:

- pri ustanovitvi: nevladne neprofitne organizacije (le s strani zakonsko določenih pogojev za registracijo);
- pri delovanju: organizacije same določajo svoje dejavnosti, naloge ter cilje, pri čemer država nima neposrednega vpliva na njihovo notranje upravljanje;
- pri prenehanju: država nima vpliva na prenehanje organizacije, prav tako se premoženje organizacije po prenehanju ne prenese na državo, ampak na organizacijo s podobno dejavnostjo;

– neprofitnost: nevladne neprofitne organizacije lahko izvajajo komercialne storitve na trgu, vendar ustvarjenega dobička ne morejo razdeliti med upravne organe ali člane, temveč ga morajo nameniti za svojo registrirano dejavnost;

– prostovoljnost: organizacije običajno vključujejo prostovoljno delo, vendar pa članstvo v nevladni neprofitni organizaciji ni obvezno ali kako drugače prisilno;

– multifunkcionalnost: nevladne neprofitne organizacije niso omejene na delovanje znotraj ene same dejavnosti, ampak lahko hkrati delujejo na več področjih, na primer socialnem, športnem, izobraževalnem ipd.;

– inovacijski potencial: nevladen neprofitne organizacije se zaradi neodvisnosti od države, trga in političnih strank lahko prej ter jasneje odzovejo na nove družbene potrebe.

1.3. Mladinske organizacije v Idriji

V občini Idrija deluje več mladinskih organizacij in organizacij, ki niso primarno usmerjene v delo z mladimi, ampak občasno izvajajo programe in dejavnosti za mlade. Poleg spodaj

omenjenih mladinskih organizacij se v mladinsko delo vključuje tudi Rdeči križ Idrija, Župniška cerkev Idrija, Osnovna šola Idrija, Gimnazija Idrija ter Center za socialno delo Idrija.

Mladinske organizacije v občini Idrija so:

- Zveza društev Mladinski center Idrija: To je zveza društev, ki združuje in povezuje tri ustanovna društva, hkrati pa skrbi tudi za splošno povezovanje v skupnosti. Zveza se je oblikovala na podlagi potrebe po prostorih za udejstvovanje mladih, svoje naloge in projekte pa od takrat naprej širi, in sicer izvaja zagovorniško vlogo mladih v skupnosti, ponuja možnosti neformalnega izobraževanja, nudi aktivno preživljanje prostega časa in možnost prostovoljstva. Je tudi inkubator idej, poleg tega pa še skrbi za mednarodno udejstvovanje v domačem kraju in v tujini (Strategija za mlade Občine Idrija 2022–2026).
- Društvo za mladinski razvoj Idrija 2020: To društvo združuje mlade, ki razmišljajo in delajo za prihodnost Idrije – delujejo na presečišču mladinskih in razvojnih politik ter kulturne dediščine in podjetništva (Strategija za mlade Občine Idrija 2022–2026).
- Klub idrijskih študentov: Njegova naloga je, da povezuje študente in dijake na področju organizacije dogodkov, sproščenega preživljanja prostega časa in kulturnega udejstvovanja (Strategija za mlade Občine Idrija 2022–2026).
- Društvo tabornikov Rod srebrnih krtov Idrija: To je prostovoljno mladinsko taborniško društvo, ki izvaja letni program po programu za mlade, ob tem pa vzgaja otroke in mladino v odgovorne, angažirane, solidarne in samostojne posameznike (Strategija za mlade Občine Idrija 2022–2026).
- Društvo tabornikov Rod kranjskega jegliča Sp. Idrija: Gre za prostovoljno nepridobitno mladinsko nestransko in nevladno vzgojno organizacijo, ki je dostopna vsem, ne glede na državljanstvo, spol, raso ali prepričanje. Združuje otroke, mladino in odrasle, ki jih družita ljubezen in veselje do življenja v naravi (Strategija za mlade Občine Idrija 2022–2026).
- Društvo Zakonctedna: Društvo skozi organizirane športne aktivnosti na prostem, športne in družabne dogodke ter izobraževanja in tečaje združuje aktivne posameznike iz Idrije in okolice, ki svoj prosti čas radi preživljajo v naravi (Zakonctedna, b. d.).
- Društvo podeželske mladine Vrsnik – Ledine: Združuje mlade z Ledinske planote na osnovi ljubezni do podeželja, druženja in zabave. Društvo je včlanjeno v Zvezo

podeželske mladine Slovenije, v okviru katere se udeležuje različnih dejavnosti (Strategija za mlade Občine Idrija 2022–2026).

- Mestna dnevna soba Pr' Golitu: Vzpostavitev centra temelji na samoupravljanju prostora, ki bo brezplačno odprt za vse prebivalce, namenjen pa bo tudi skupinam posameznikov, ki se želijo prostovoljno udeleževati. Kakor v mestu Altena in njihovem "Stellwerku" je tudi tukaj cilj okrepiti prostovoljno vključevanje prebivalcev, to je podobno mislečih ljudi brez hierarhične strukture v t. i. NGO platformi (PrGolitu, b. d.).

1.4. Brezposelnost mladih

Da se osebi prizna status brezposelnosti, mora izpolnjevati pogoje, ki jih določa Zakon o urejanju trga dela v Sloveniji. Za brezposelno osebo se po tem zakonu šteje iskalec zaposlitve, ki je zmožen za delo, prijavljen na zavodu, aktivno išče zaposlitev in je pripravljen sprejeti ustrezno oziroma primerno zaposlitev, ki mu jo ponudi zavod ali drug izvajalec storitve posredovanja zaposlitve ter (Zakon o urejanju trga dela, 2010, 8. člen):

- ni v delovnem razmerju;
- ni samozaposlen;
- ni družbenik in hkrati poslovodna oseba v zasebni in kapitalski družbi ter ni ustanovitelj in hkrati poslovodna oseba v zavodu;
- ni kmet;
- nima statusa dijaka, vajenca, študenta ali udeleženca izobraževanja odraslih, mlajšega od 26 let.

V poročilu, ki ga je izdal Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje (2024), je bilo avgusta 2024 v Sloveniji 318.652 mladih med 15. in 29. letom. Od tega jih je bilo delavno aktivnih 134.425. Registriranih brezposelnih mladih je bilo 8111, kar predstavlja 5,6 odstotka. Število brezposelnih mladih v primerjavi s preteklimi leti pada. Če primerjamo rezultate, ki jih je objavil Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje (2025), lahko med mladimi opazimo velik padec brezposelnosti. Avgusta 2020 je bilo brezposelnih mladih 17.187, avgusta 2022 jih je bilo brez zaposlitve 9621, avgusta 2024 pa jih je bilo 8111. Pri navedenih podatkih, ki kažejo velik upad brezposelnosti mladih, je treba upoštevati dejstvo, da je v tem obdobju Slovenija okrevala po globalni krizi, ki jo je povzročil virus covid-19, kar je prispevalo k večjemu upadu brezposelnosti.

Podoben trend vidimo tudi v občini Idrija. Iz podatkov, ki jih je objavil Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje (2025), je bilo avgusta 2021 v Idriji brezposelnih 55 mladih oseb, avgusta 2024 pa 37. Najnovejši podatki kažejo, da brezposelnost še naprej pada, saj je bilo marca 2025 mladih brezposelnih le devetnajst.

Če se stanje na področju brezposelnosti izboljšuje tako pri mladih kot tudi na splošno, pa se pri zaposlovanju mladih kažejo novi izzivi. Večina mladih je zaposlenih za določen čas in zlahka prehajajo iz zaposlenosti v brezposelnost. Značilnost zadnjih let je tudi večje število brezposelnih z visoko izobrazbo, kar je popolnoma nov pojav. Zdi se, da začasne zaposlitve ne vodijo več v trajnejše oblike, kar za mlade pomeni nove položaje tveganja, saj jim zaposlenost ne omogoča dejanske neodvisnosti, na primer neodvisnosti od družine oziroma samostojnega bivanja ali načrtovanja življenjske skupnosti (Leskošek, 2009, str. 211).

1.4.1. Vrste brezposelnosti

Poznamo več vrst brezposelnosti, ki jih razvrščamo glede na specifične vzroke, trajanje ter povezavo z gospodarskimi in strukturnimi dejavniki. Svetlik (1985, str. 25–26) navaja naslednje brezposelnosti:

- **PROSTOVOLJNA BREZPOSELNOST** – posamezniki ne želijo delati za »normalne« plače, vsi lahko dobijo zaposlitev, ampak z njo niso zadovoljni in dobijo premalo denarja (str. 26);
- **TEHNOLOŠKA BREZPOSELNOST** – kapital se hitreje zbere v novih proizvodnih vejah, kot pa se iz njih umakne; nove tehnologije in proizvodi pa se veliko hitreje proizvajajo, kot pa trošijo (str. 31);
- **ODKRITA BREZPOSELNOST** – predstavlja jo aktualna ponudba delovne sile, gre pa za odvisnost razmerja med aktualnim povpraševanjem in aktualno ponudbo delovne sile – torej med številom prostih delovnih mest na eni strani in značilnostmi iskalcev zaposlitve na drugi, mednjo spada tudi frikcijska brezposelnost (str. 36);
- **PRIKRITA BREZPOSELNOST** – predstavljajo jo tisti, ki so delovno sposobni, niso zaposleni in tudi ne iščejo zaposlitve (str. 38);
- **PODZAPOSLENOST** – to so osebe, ki so zaposlene ali samozaposlene, vendar bi želele delati več ali na delovnih mestih, ki so zanje primerna (str. 39).

1.5. Socialna izključenost

Socialna izključenost je dinamičen večdimenzionalni proces, ki vključuje tako objektivne položaje ter socialne in ekonomske vidike življenja kot tudi subjektivne izkušnje ter za posameznika razpoložljive individualne in socialne vire. Tesno in dinamično je povezana z materialnim položajem na eni strani ter navadami in vrednotami posameznika na drugi (Rapuš-Pavel, 2005, str. 339). Avtor Hvalič Touzery (2010) trdi, da socialna izključenost pomeni nesprejemanje posameznika ali skupine ljudi s strani družbenega okolja, s čimer so potisnjeni na rob družbe. Temelji na različnih družbenih dejavnikih in okoliščinah, kot so rasa, etničnost, jezik, kultura, vera, spol, starost, socialni razred in ekonomsko ali zdravstveno stanje. Socialna izključenost je torej koncept, ki odseva neenakost posameznikov ali skupin prebivalstva in njihovo neudeležbo v družbi.

Vzrokov socialne izključenosti je več. V literaturi avtorjev Dragoš in Leskošek (2003) lahko razberemo naslednje vzroke:

– EKONOMSKI VZROKI:

- nizek ekonomski status in standard,
- pomanjkanje dostopa do trga dela,
- otežen dostop do izobraževanja,
- nedostopnost do dela oziroma brezposelnost,
- slaba informiranost;

– SOCIALNI VZROKI:

- šibka socialna podpora, odtujeni odnosi,
- malo socialnih mrež (nizek socialni kapital),
- vpliv lokalnega okolja,
- družinsko ozadje,
- oteženo gibanje in arhitektonske ovire,
- izključenost iz javnih institucij,
- družbena pripadnost na osnovi vere, rase in družbenih skupin (migranti ali osebe z migrantskim ozadjem, skupine s skupnim glasbenim slogom itd.);

– PSIHOLOŠKI VZROKI:

- izguba volje do življenja, pomanjkanje motivacije in vizije,
- socialna izolacija in dolgotrajna osamljenost,
- strah pred negativnimi posledicami zaradi zahtev po boljših uslugah ter pred izključevanjem,
- pomanjkanje kompetenc (neznanje tujih jezikov, nerazgledanost, komunikacijske nespretnosti in neuporaba računalniške tehnologije).

1.6. Revščina

Revščina je eden najstarejših in najbolj razširjenih družbenih problemov, ki na posameznike in skupnosti vpliva na različnih ravneh in točkah njihovega življenja. Revščina se pogosto povezuje z nerazvitimi deli sveta, vendar je tudi v razvitem svetu, kjer živimo v času hitrega razvoja in napredka, revščina daleč od izkoreninjenosti. Evropski svet je leta 1984 sprejel definicijo revščine, ki pravi, da so revne osebe, družine ali skupine oseb tisti, katerih sredstva (materialna, kulturna in socialna) so tako omejena, da jim ne omogočajo minimalno sprejemljivega življenja v državi, v kateri živijo (Saražin Klemenčič, b. d.). Avtorica navede tri oblike revščine:

- **ABSOLUTNA REVŠČINA** – pomeni pomanjkanje osnovnih dobrin, pomembnih za izpolnitev osnovnih življenjskih potreb, kot so hrana, bivališče, zdravje;
- **RELATIVNA REVŠČINA** – gre za stanje pomanjkanja dobrin glede na doseženo raven blaginje v drugih družbenih skupnostih;
- **SUBJEKTIVNA REVŠČINA** – to je tretji pristop in poudarja posameznikovo dožemanje revščine (Trbanc, 1994, str. 261), ko se ta lahko počuti revnega, čeprav njegovi dohodki presegajo uraden prag revščine.

Revščina ni zgolj materialna prikrajšanost, temveč tudi prikrajšanost v odnosih in v dostopu do družbenih virov (stanovanja, dela, transporta, zdravja, izobraževanja in kulture). Revščina kaže stopnjo neenakosti, ki se pogosto začne z materialnim pomanjkanjem, kar privede do izključevanja iz posameznih skupin, skupnosti ali okolij. Pomanjkanja se odražajo kot pomanjkanje materialnih virov, prikrajšanosti izkustev, priložnosti, dostopa do storitev in drugih virov, pomanjkanje socialnih stikov in kot občutek nemoči v vsakdanjem življenju posameznika ali družbenih skupin. Gre za širšo dimenzijo človekove stiske, ki vključuje dimenzije »pripadati«, »biti« in »imeti« (EAPN Slovenija, 2020, str. 3)

Pomembno je omeniti tudi pojav medgeneracijske revščine. Otroci, ki odrasčajo v revščini, se v odraslosti pogosteje tudi sami znajdejo v podobnem položaju. Pri tem ima pomembno vlogo izobrazba staršev. Delež oseb, starih od 25 do 59 let, ki so bile v letu 2023 resno materialno in socialno prikrajšane, je bil večji med tistimi, katerih starši so imeli v njihovi mladosti (starost približno 14 let) nižjo izobrazbo. Podobne razlike so se pokazale tudi pri deležu oseb pod pragom tveganja revščine in oseb, izpostavljenih tveganju socialne izključenosti, le da so bile v povezavi z izobrazbo matere še izrazitejše. Med osebami, kjer je vsaj eden od staršev imel končano več kot srednjo šolo, je bil delež tveganja socialne izključenosti 11-odstoten, medtem ko je med tistimi, kjer sta oba starša imela le osnovnošolsko ali še nižjo izobrazbo, 15-odstoten (Statistični urad Republike Slovenije, 2024).

V Republiki Sloveniji je bilo v mesecu aprilu 2025 po aktualnih podatkih Statističnega urada Republike Slovenije (b. d.) pod pragom tveganja revščine 276.000 ljudi. To pomeni, da te osebe na letni ravni ne prejmejo več kot 11.772 evrov dohodkov. Ta številka predstavlja najnižji letni razpoložljivi dohodek, ki ga mora imeti enočlansko gospodinjstvo, da ni revno. Prag tveganja revščine je opredeljen s 60 odstotki mediane ekvivalentnega razpoložljivega dohodka vseh gospodinjstev ob upoštevanju OECD-jeve prilagojene ekvivalenčne lestvice.

1.6.1. Revščina med mladimi

Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije (2025) je leta 2024 v Sloveniji kar 27.000 mladih živelo v revščini. Čeprav je ta številka v zadnjih letih rahlo padla, revščina med mladimi zagotovo ostaja eden ključnih izzivov sodobne družbe. V obdobju prehoda v odraslost posamezniki pogosto postanejo ekonomsko ranljivi, saj se spopadajo z iskanjem prve zaposlitve, stanovanja za bivanje, z ustvarjanjem družine ter gradnjo prihodnosti. Številni mladi ostajajo revni kljub zaposlitvi. Pri njih je verjetnost prekarne zaposlitve večja kot pri drugih starostnih skupinah, zlasti če so zgodaj opustili šolanje (Evropski inštitut za enakost spolov, 2017).

Poleg nestabilnih zaposlitev se mladi soočajo z veliko stanovanjsko problematiko. Zaposlitev za določen čas mladim ne predstavlja realne možnosti finančnega načrta, v katerem bi lahko s posojili prišli do lastnega stanovanja. Dostopnost stanovanj za mlade je omejena zaradi visokih cen nepremičnin in najemnin. Med letoma 2015 in 2022 so se cene nepremičnin povečale za več kot 90 odstotkov, medtem ko so se plače zvišale bistveno manj (The Slovenia Times, 2024). Mladi stanovanjsko problematik rešujejo tako, da ostajajo doma dlje časa in s tem

neprostovoljno odlašajo popolno osamosvojitve in samostojnost. Lani je 60,4 odstotka Slovencev, starih od 18 do 34 let, še vedno živelo pri starših, kar je več od povprečja EU-ja, ki znaša 49,6 odstotka. Mladi Slovenci se od doma povprečno odselijo pri 29,1 leta starosti. Samo v šestih državah članicah EU-ja je bila povprečna starost ob odselitvi višja. Najvišja je bila na Hrvaškem – 31,8 leta. Najnižjo povprečno starost ob odselitvi so imeli na Finskem, in sicer 21,4 leta (The Slovenia Times, 2024). Mladi si tako znotraj družine ustvarijo mrežo pomoči, ki jim pomaga, da ne ostanejo brez nastanitve. Podoben položaj je na podeželju, kjer se mladi soočajo še z drugimi težavami. Aralica (2020, str. 62) pravi, da so razlike med življenjem v mestih in na podeželju še vedno izrazite, kar mlade s podeželja postavlja v še bolj neenak položaj. Oddaljen in neurejen dostop do urbanih središč dodatno otežuje dostop do kakovostnih zaposlitev ter javnih storitev. Avtorica dodaja, da čeprav stanovanjska problematika mladih na podeželju ni tako izrazita kot v mestih, se je treba zavedati, da mladi stanovanjsko problematiko rešujejo predvsem z dograjevanjem stanovanjskih površin k objektom staršev.

Ko govorimo o revščini mladih, ne moremo mimo dejstva, da se ta najpogosteje dotika mladih, ki so ranljivi zaradi ekonomskega stanja, etničnosti, spolne usmerjenosti, barve kože itd. Revščina med otroki in mladimi pomeni predvsem zmanjšanje dostopa do vsebin, izkušenj, znanj in kompetenc, ki bi jih enačile z vrstniki in vrstnicami (EAPN Slovenija, 2020, str. 4).

1.7. Droge med mladimi

Uporaba drog je med mladimi ena izmed pomembnejših družbenih problematik. Mladostništvo je obdobje hitrih razvojnih, ekonomskih in osebnostnih sprememb ter prinaša številne izzive, kot so iskanje identitete, potreba po pripadnosti, spopadanje s pritiskom sovrstnikov, v zadnjih letih pa se pojavlja še dodatna težava, to je pritisk družbenih omrežij. V obdobju odraščanja so mladi pogosto izpostavljeni eksperimentiranju z različnimi drogami. Te so v družbi vedno bolj prisotne, zato se mladi pogosto z njimi lahko srečajo že zelo zgodaj, to pa izpostavlja dejstvo, da se starost, ko mladi preizkusijo drogo, vedno bolj spušča.

Razlogov za uporabo droge je več. Täschner (2002, str. 63) navaja, da so uživalci drogo najpogosteje poskusili zaradi radovednosti. Mladi so s strani sovrstnikov pogosto deležni govornih anekdot o dobrem in evforičnem počutju po zaužitju droge. To lahko predstavlja težavo, saj kot pravi Flaker (1999, str. 212), je ena izmed značilnosti tipologij uživanja drog, da se nagibajo k stopnjevanju oziroma gradaciji. To pomeni, da lahko mlad posameznik, ki se z

drogo sreča, ustavi zgolj pri poskusu, lahko pa se uporaba stopnjuje v občasno, redno ali celo v odvisnost.

Täschner (2002, str. 64) trdi, da je eden izmed razlogov poseganja po drogah tudi pritisk skupine, saj se posameznik ne more upreti njenim pričakovanjem. Okolje in ožja družba močno vplivata na posameznikovo vedenje. Ker čuti potrebo po sprejetosti in pripadnosti, predvsem pa zaradi strahu, da bi postal osamljen, sprejme vedenjske vzorce skupine, ki ji pripada.

Mladi uživajo droge, da pobegnejo pred težavami oziroma reševanjem le-teh. Z uporabo drog potisnejo težave na stran, s čimer naredijo njihovo reševanje v tistem trenutku nepomembno. Ta pobeg iz resničnosti se pogosto dogaja takrat, ko breme posameznika vpliva na njegovo vedenje. Če se sočasno pojavi še pomanjkanje samozaupanja, se uživanje alkohola in drog pokažeta kot sredstvo izravnovanja notranjega neravnovesja, ki ga je sicer težko prenašati (Täschner 2002: 64).

Poleg naštetih najpogostejših razlogov uporabe droge Täschner (2002, str. 64–66) navaja še druge, kot so:

- slaba organiziranost prostega časa,
- posnemanje,
- frustracije,
- lasten partnerski odnos,
- poglobitev medsebojnih odnosov,
- prizadevanje po stopnjevanju užitka in
- emancipatorični motivi (motivi osvoboditve).

Duševno zdravje mladih se zaradi hitrih družbenih sprememb, negotove prihodnosti, ekonomskih in stanovanjskih težav, negativnih družinskih vplivov ter socialnih in družbenih pritiskov vedno bolj krha. Da je vse navedeno tudi razlog poseganja po drogah, piše Täschner (2022, str. 66), ko govori še o drugih razlogih uporabe drog. Kot pomembnejše navaja duševne motnje, negotovost, motnje koncentracije, občutke strahu, učne težave, pobitost in težave pri navezovanju stikov.

Po podatkih Nacionalnega inštituta za javno zdravje (2023) postajajo med mladostniki v Evropi trendi v uporabi psihoaktivnih snovi skrb vzbujajoči. Več kot polovica 15-letnikov je že pila alkohol, elektronske cigarete pa trenutno uporablja vsak peti mladostnik.

Alkohol je mladim najlažje dostopna psihoaktivna snov, zato je tudi najbolj razširjena. Prav tako tudi ne preseneča dejstvo, da se uživanje alkohola med mladimi povečuje. Več kot polovica (57 %) 15-letnikov je vsaj enkrat v življenju pila alkohol (56 % fantov in 59 % deklet), približno eden od desetih (9 %) mladostnikov v vseh starostnih skupinah pa je že bil opit. Odstotek opitih vsaj dvakrat v življenju s starostjo strmo narašča od pet odstotkov pri trinajstih letih do dvajset odstotkov pri petnajstih letih, kar med mladimi kaže na naraščajoč trend zlorabe alkohola (Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2023).

Skrb vzbujajoč je tudi podatek, da mladi iz Slovenije v primerjavi s povprečjem drugih evropskih držav pogosteje uživajo alkohol. Tako 15-letni mladostniki iz Slovenije pri kazalnikih pitja alkohola in opitosti presegajo povprečje vrstnikov iz drugih držav, zajetih v raziskavo HBSC. Ti podatki opozarjajo na veliko dostopnost alkohola in normalizacijo pitja ter potrebo po boljših politikah pri zaščiti otrok in mladostnikov pred škodo in posledicami, ki jih povzroča alkohol (Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2023).

Podoben trend je tudi pri uživanju konoplje, čeprav se je po podatkih Nacionalnega inštituta za javno zdravje (2023) uporaba konoplje nekoliko znižala. Marihuano je že poskusilo dvanajst odstotkov petnajstletnikov, kar predstavlja nižji odstotek kot leta 2018 (14 %). Kljub temu pa Slovenija na tem področju presega povprečje vrstnikov iz drugih držav, čeprav pri nas vseživljenjska uporaba konoplje pada.

Elektronske cigarete postajajo med mladimi vedno popularnejše. Po podatkih raziskave HBSC je približno tretjina (32 %) 15-letnikov uporabila elektronske cigarete vsaj enkrat v življenju, dvajset odstotkov pa v zadnjih tridesetih dneh. Primerjava s podatki o kajenju cigaret kaže, da je 25 odstotkov 15-letnikov že kadila cigarete, petnajst odstotkov mladostnikov pa v zadnjih tridesetih dneh. Višji odstotek uporabe elektronskih cigaret v primerjavi s kajenjem tradicionalnih cigaret je viden že v starosti trinajst let: enajst odstotkov 13-letnikov poroča, da so že kadili tradicionalno cigareto, šestnajst odstotkov pa je tistih, ki so že poskusili elektronsko cigareto.

Na tem področju se slovenska mladina uvršča pod povprečje vrstnikov iz drugih držav. V poročilu Nacionalnega inštituta za javno zdravje (2023) lahko zasledimo, da je med 13- in 15-letniki uporaba elektronskih cigaret presegla kajenje tradicionalnih cigaret.

Podatki kažejo, da je stanje na področju uživanja drog med mladimi alarmantno. Kot je bilo že navedeno, lahko zgolj preizkušanje drog privede do stopnjevanja, kar lahko pelje v redno uživanje ali celo v odvisnost. Prav tako se lahko zgodijo prehodi na nevarnejše, bolj zasvojljive droge. Če se ne bodo vzpostavili preventivni programi, ki bodo uspešno varovali zdravje mladostnikov, lahko med mladimi v prihodnjih letih pričakujemo še dodaten porast uporabe droge.

2. FORMULACIJA PROBLEMA

Da raziščem težave mladih v občini Idrija ter delo mladinskih organizacij pri odpravljanju teh težav, sem se odločil zaradi opažanja, da se vzdušje med mladimi v zadnjih letih slabša. Informacije, ki prihajajo od mladih, kažejo, da je v Idriji vedno manj priložnosti za razvoj, ustvarjanje družine in zaposlitve. Zaradi teh razlogov postaja izseljevanje mladih ena najbolj perečih težav občine Idrija, kar močno vpliva na demografsko sliko občine, dolgoročno pa tudi na družbeno in kulturno prihodnost.

Ker je trend nezadovoljstva mladih v občini Idrija že nekaj let prisoten, me je zanimalo, kakšno vlogo imajo pri reševanju njihovih težav mladinske organizacije. Osredotočil sem se na to, katere programe ponujajo in kako uspešni so pri aktiviranju mladih. Zanimalo me je, na katerih področjih so uspešni in na katerih ne.

S to raziskavo želim bolj celostno razložiti življenjski položaj mladih v občini Idrija ter izpostaviti neizkoriščene potencialne izboljšanja. Mladi so ključnega pomena za razvoj in prihodnost vsake družbe, zato si želim, da bi ta raziskava vsaj malo prispevala k izboljšanju njihovega položaja v občini Idrija.

2.1. Raziskovalna vprašanja

Za prikaz težav mladih v občini Idrija in dela mladinskih organizacij sem oblikoval naslednja raziskovalna vprašanja, ki predstavljajo izhodišče nadaljnje raziskave.

- Katere organizacije in institucije v občini Idrija delujejo na področju mladih?
- Katere programe, namenjene mladim, te organizacije ponujajo ter kolika je njihova obiskanost?
- Katere so najpogostejše težave, s katerimi se mladi v občini Idrija srečujejo?
- Katere so možnosti sodelovanja mladih z občinskimi organi?
- Kakšne možnosti vključevanja v programe imajo mladi z ovirami?
- Katere težave ostajajo spregledane oziroma skrite?

3. METODOLOGIJA

3.1. Vrsta raziskave, model raziskave in spremenljivke

Raziskava je kvalitativna, saj so podatki raziskave zbrani s pomočjo pripovedi ali besednih opisov. Mesec (2007, str. 11) pravi, da kvalitativno raziskavo sestavljajo pripovedi in besedni opisi, to gradivo pa je obdelano in analizirano na besedni način.

3.2. Raziskovalni instrumenti in viri podatkov

Za merski instrument je bilo uporabljeno vodilo za intervju, s pomočjo katerega so bili zbrani podatki s spraševanjem.

Vprašalnik je bil sestavljen na podlagi prebrane literature, pregleda spletnih strani organizacij in institucij ter na podlagi lastnega opažanja v občini Idriji. Vprašalnik sestavlja dvajset vprašanj, razdeljenih v štiri sklope.

Eno od načel kvalitativne metodologije pravi, da raziskujemo družbene celote v njihovem kontekstu. Posameznika ali družbeno enoto (družino ali skupino) torej raziskujemo kot celoto, ne le posameznih vidikov, kar je značilno za anketno raziskovanje. Uveljavilo se je »holistično« dojetje človeka, ki vidi posamezne vidike človekovega delovanja vedno v povezavi, in to ne le z organizmom kot celoto, temveč tudi v povezavi s celotnim človekovim življenjem (Mesec 2007, str. 14). Tudi v intervjuju so se poleg glavnih vprašanj intervjuvancem postavljala še podvprašanja, ki se niso neposredno navezovala na predmet raziskave. Na ta način je bilo dobljenih več informacij.

3.3. Populacija in vzorčenje

Raziskano populacijo predstavljajo zaposleni v organizacijah in institucijah, ki izključno ali občasno delujejo z mladimi na področju občine Idrija. Vzorec je neslučajnostni oziroma priročni. Kot pravi Mesec (1997, str. 88) je veliko raziskav narejenih na skupinah ljudi, ki so raziskovalcem lahko dostopne. Izbral sem organizacije in institucije, ki so v občini Idrija poznane. V vzorec so bile vključene vse organizacije, ki v občini Idrija izvajajo programe za mlade.

Opravljenih je bilo sedem intervjujev s predstavnicami in predstavniki organizacij in institucij, ki se ukvarjajo z mladimi. Oseba A deluje v Župniški cerkvi Idrija, oseba B je zaposlena v Mladinskem centru Idrija, oseba C je zaposlena na Rdečem križu Idrija, oseba D je predsednica študentskega kluba na prostovoljni bazi, oseba E je svetovalna delavka v osnovni šoli, oseba F je zaposlena na Zvezi prijateljev mladine in oseba G je zaposlena v Mestni dnevni sobi Pr' Golitu (prostor v mestnem jedru, namenjen druženju mladih in izvajanju različnih programov). K raziskavi sta bila povabljeni še Gimnazija Jurija Vege Idrija in Center za socialno delo Idrija, a se na prošnjo nista odzvala.

3.4. Zbiranje podatkov

Informacije so bile pridobljene z intervjuvanjem. Sklopi vprašanj so bili vnaprej pripravljene, po potrebi pa so se prilagodili dejavnosti organizacije s podvprašanji.

Intervjuvanje je potekalo na različnih lokacijah od marca do junija 2020. V mesecu marcu 2025 so bile zaradi časovne razlike med intervjuji informacije pri intervjuvancih ponovno preverjene. Pri šestih osebah je intervjuvanje potekalo v neposredni interakciji, pri eni osebi pa zaradi njene odsotnosti s pomočjo video klica. Ob prvem stiku so intervjuvanci bili seznanjeni z namenom intervjuvanja. Kontaktiralo se je devet organizacij in instituciji. Sedem od teh je na intervju pristalo, dve pa se kljub elektronskim sporočilom in klicem na intervju nista odzvali.

Pred začetkom vsakega intervjuja so bili posameznik seznanjeni, da se zbirajo podatki, ki bodo prispevali k boljšemu razumevanju težav, s katerimi se srečujejo mladi v občini Idrija. Prav tako jim je bila zagotovljena anonimnost, izvedeli pa so tudi, da jim ni treba odgovarjati na vprašanja, če o določenih temah ne želijo govoriti. Vsi intervjuvanci so bili pred začetkom seznanjeni s telefonskim snemanjem pogovorov, s čimer so se vsi strinjali.

3.5. Obdelava podatkov

Podatki, pridobljeni z intervjuji, so se analizirali kvalitativno. Intervjuji so bili najprej transkribirani, nato pa označeni s črkami A, B, C, D, E, F in G.

V zapisanih intervjujih so bile najprej pri vsakem vprašanju podčrtane relevantne izjave, ki so bile vnesene v tabelo ter označene z enako zaporedno številko in črko, s katero je bil označen intervju.

Za tem se je izvedlo kodiranje izjav. Mesec pravi (2007, str. 30), da je odprto kodiranje postopek oblikovanja pojmov iz empiričnih opisov oziroma enot besedila, kot smo jih določili pri razčlenjevanju besedila. Gre za postopek kategoriziranja in razvrščanja podatkov, v katerem posameznim delom besedila pripisujemo pojme, nato pa besedila, ki smo jim pripisali isti pojem, zberemo ter jih ločimo od besedil, ki spadajo pod drug pojem. Na tak način organiziramo podatke.

Zbranim izjavam oziroma enotam kodiranja, ki so bile označene s črko in zaporedno številko, so bili pripisani pojmi. Po besedah Mesca (2007, str. 31) naj bi odprto kodiranje potekalo v slogu »deževanja idej« (brainstorming), torej zapišemo vse pojme, ki pridejo na misel. Na ta način so se izjavam pripisali pojmi, ki so se trenutno porodili in so se zdeli ključni. Po končanem pripisovanju pojmov so se ti glede na sorodno pojmovnost združili v kategorije in podkategorije.

Tabela 1: Primer kodiranja

Podkategorija	POPULARNOST LOKACIJ	
OSEBA IN ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM
A 196	/	brez podatka
B 197	<i>Mogoče so bolj popularni, ampak imam občutek, da imamo drugo ciljno skupino.</i>	bolj popularni za del mladih
C 198	/	brez podatka
D199	<i>Ne vem. Res ne vem.</i>	brez podatka
E 200	<i>Mladi, ki še niso polnoletni, izbirajo take lokacije zato, da lahko tam uživajo alkohol, česar v nekaterih prostorih, namenjenih zabavi, ne morejo.</i>	popularnejši za del mladih
E 201	<i>Mladi, ki še niso polnoletni, izbirajo take lokacije zato, da lahko tam uživajo alkohol, česar v nekaterih prostorih, namenjenih zabavi, ne morejo.</i>	popularnejši med mladoletniki s prepovedjo uživanja alkohola v javnih prostorih
F 202	<i>Za nekatere ja, za druge verjetno ne ... So verjetno mlajši, ker v gostilnah niti ne morejo legalno uživati alkohola.</i>	popularnejši za del mladih
F 203	<i>... so verjetno mlajši, ker v gostilnah niti ne morejo legalno uživati alkohola.</i>	popularnejši med mladoletniki s pripovedjo uživanja

		alkohola v javnih prostorih
G 204	<i>Ne poznam dovolj dobro področja.</i>	brez podatka
KATEGORIJA	UPORABA PREPOVEDANIH DROG	
Podkategorija	POVEČANA UPORABA DROG	
OSEBA IN ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM
A 205	<i>... ljudje, ki se drogirajo v Idriji, že če ne zaradi drugega, zaradi igel, ki jih dobivamo ...</i>	prisotnost uporabe drog, brez podatka o povečani uporabi
B 206	<i>... te, ki niso prepovedane, teh je, verjetno ne več kot kje drugje, no, te pa, ki so prepovedane, pa so tudi vezane na žure in te lokale.</i>	prisotnost uporabe drog, brez podatka o povečani uporabi
C 207	<i>Uporaba drog se povečuje, a ne?</i>	naraščanje uporabe drog
D 208	<i>... travo itak zdaj že skoraj vsi kadijo ... Pač, kakor je slišati, bojda da se. Kakšen je pa obseg, tega pa ne vem.</i>	naraščanje uporabe drog
E 209	<i>... se ne srečujemo s povečano uporabo drog.</i>	ni naraščanja uporabe drog
F 210	<i>... veliko se je govorilo o povečani uporabi drog ...</i>	naraščanje uporabe drog
F 211	<i>... celo med temi otroki, s katerimi mi delamo ...</i>	naraščanje uporabe drog med osnovnošolci
G 212	<i>Ne poznam dovolj dobro področja.</i>	brez podatka

4. REZULTATI

V nadaljevanju so prikazani rezultati raziskave, pridobljeni z intervjuvanjem zaposlenih, ki delajo v občini Idrija v organizacijah za mlade. Rezultate so predstavljeni tako po glavnih temah kot tudi po podkategorijah. Zraven zapisanih odgovorov so iz kodiranja dodane pomembnejše navedbe z njihovo oznako.

4.1. Osnovne informacije

a. Čas delovanja

Organizacije delujejo različno dolgo. Čas delovanja se giba od štirih pa do več kot sto let. Osnovna šola Idrija v različnih oblikah deluje več kot sto let. Rdeči križ deluje od leta 1976, kar pomeni 49 let. Mladinski center deluje dvanajst let, Mestna dnevna soba Pr' Golitu pa štiri leta. Zveza prijateljev mladine Idrija deluje od leta 1954, torej 71 let, Klub idrijskih študentov pa 33 let. Duhovnik je v idrijski cerkvi prisoten osemnajst let, z mladimi pa se ukvarja deset let.

b. Število zaposlenih in število prostovoljcev

Organizacije, ki v idrijski občini delajo z mladimi, imajo v povprečju malo zaposlenih, in sicer od enega do deset. Cerkev in študentski klub pa zaposlenih nimata, delujejo zgolj prostovoljci. Idrijska cerkev ima približno dvajset mladih prostovoljcev. Osnovna šola Idrija ima več kot sto zaposlenih in dva prostovoljca. Mladinski center Idrija zaposluje deset ljudi, s poročila o prostovoljstvu za leto 2024 pa je razvidno, da so imeli 94 prostovoljcev. V Mestni dnevni sobi Pr' Golitu in v Rdečem križu Idrija pa je zaposlena ena oseba. Rdeči križ ima tudi približno deset prostovoljcev, medtem ko ima Zveza prijateljev mladine Idrija zaposleni dve osebi in več kot petdeset prostovoljcev.

c. Viri financiranja

Večinoma se vse organizacije financirajo tako iz občinskih kot tudi iz državnih in evropskih sredstev. Izjema je cerkvena organizacija, ki se večinsko financira iz prostovoljnih darov uporabnikov ter občasno z manjšimi sofinanciranjmi s strani občine ali krajevne skupnosti. Poleg državnega financiranja, ki ga izvaja Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS in Urad za mladino Slovenije, se mladinski center s prijavami na evropske razpise financira tudi iz evropskih solidarnostnih projektov. Tudi Mestna dnevna soba Pr' Golitu pridobiva sredstva iz

evropskih razpisov ter od Občine Idrija. Študentski klub pa poleg sredstev, pridobljenih od Študentske organizacije Slovenije, išče dodatna finančna sredstva pri lokalnih podjetjih v obliki sponzorstva pri raznih projektih. Rdeči križ Idrija dobi večji del svojih sredstev s strani Občine Idrija in Rdečega križa Slovenija. Poleg tega prejemajo še donacije.

d. Občinsko financiranje programov za mlade

V določenih organizacijah idrijska občina financira vse projekte. Niso pa vsi namenjeni mladim. Tako dobi cerkev občinska sredstva za financiranje projektov, ki so namenjeni otrokom. Občina financira ali sofinancira tudi vsa decembrska obdarovanja. Študentskemu klubu občina finančno pomaga predvsem pri organizaciji vsakoletnega festivala Čipkarija. V mladinskem centru pa je sofinanciran mesečni program. Enako velja za rdeče križ in financiranje mesečnega programa Mestne dnevne sobe Pr' Golitu. Osnovni šoli občina sofinancira športne programe, Zvezi prijateljev mladine pa financirajo vse programe.

4.2. Programi in projekti

a. Način določanja prednostnih projektov

Izpostavljeno je bilo vprašanje, kako se organizacije in institucije odločajo, katerim programom bodo pri izvajanju dajale prednost. Pokazalo se je, da uporabljajo različne metode izbiranja, ki so prilagojene njihovem načinu delovanja. Študentski klub Idrija organizira tradicionalne programe, glede drugih programov pa se odločajo na podlagi njihove popularnosti. Cerkev svoje prednostne programe izbira na osnovi krščanskih vrednot in potreb mladih, prav tako pa organizirajo srečanja z namenom, da imajo mladi svoj prostor za druženje (*»več ali manj delamo na tedenskih srečanjih, se pravi, da imajo mladi nekam za priti. Da imajo redni prostor, kjer se lahko družijo in kjer se lahko pogovarjamo v bistvu o takih življenjskih vprašanjih«* – A 46). Osnovna šola Idrija poleg programov, ki jih morajo izvajati, prednost namenjajo tistim dodatnim programom, ki so dostopni čim večjemu številu otrok. Mladinski center Idrija stremi k uresničevanju projektov, ki so zapisani v Strategiji za mlade Občine Idrija, za dodatne projekte pa se odloča glede na ideje, ki jih podajo mladi. Rdeči križ Idrija izvaja stalne programe. Vsi njihovi dodatni programi so posledica potreb in razmer v občini Idrija ali v drugih institucijah, s katerimi sodelujejo. Mestna dnevna soba Pr' Golitu organizira programe glede na smernice, ki so zapisane v Strategiji za mlade Občine Idrija in glede na usmeritve

znotraj oddelka družbenih dejavnosti Občine Idrija. Zveza prijateljev mladine Idrija pa izvaja stalne programe.

b. Udeležba v programih

V programih za mlade je udeležba različna. Število udeležencev se giblje približno od petnajst do nekaj sto mladih. Rdeči križ in Zveza prijateljev mladine zaradi razvejanosti dejavnosti nimata evidence o udeležbi v programih. Nekateri programi rdečega križa se izvedejo pri predmetu aktivno državljanstvo na Gimnaziji Jurije Vege, kjer je udeležba obvezna za vse dijake, zato je posledično zelo visoka. Programi Osnovne šole Idrija so obvezni za vse uporabnike programa. Pri nadstandardnih programih poskušajo vključiti vse otroke, zato tistim iz socialno šibkih družin nudijo sredstva iz šolskega sklada. Verouk v idrijski župniji obiskuje sto dvajset otrok, vsakoletnega oratorija pa se udeleži približno šestdeset otrok. Do dvajset mladih pa se udeležuje njim namenjenih programov. Idrijski študentski klub na svoje programe privabi do 200 mladih. Enkrat letno organizira festival, na katerem beležijo okoli tisoč obiskovalcev. V Mladinskem centru Idrija zaradi razvejanosti programov o udeležbi nimajo točnih podatkov, vendar se številka giblje približno okoli sto (*»Koliko mladih sodeluje, bi pa spet morala pogledati, ker imamo veliko odprtih projektov, imamo letne krožke, kjer hodijo na kitaro, tolkala ...«* – B 64). V Mestni dnevni sobi Pr' Golitu intervjuvanec točnega podatka ni podal, je pa povedal, da so nekateri programi zelo dobro obiskani, nekateri pa nekoliko manj.

c. Popularni programi

Pri tem vprašanju se je poizvedovalo, kateri programi so med mladimi najbolj priljubljeni. Ker Osnovna šola Idrija nima programov, namenjenim mladim, na to vprašanje niso dali odgovora. Rdeči križ izvaja program Preventiva in krepitev zdravja na področju kroničnih nalezljivih bolezni, srčno žilnih ter sladkornih bolezni. Prav tako izvaja program promocije prostovoljstva tako na lokalni kot mednarodni ravni. Programi potekajo v sklopu predmeta aktivno državljanstvo, zato je program dobro obiskan, saj je bil kljub obvezne udeležbe dobro sprejet. V Mladinskem centru Idrija so najpopularnejše mladinske izmenjave, v idrijski cerkvi pa program Mladinska srečanja. Zabave za mlade je najpopularnejši program idrijskega študentskega kluba, v Zvezi prijateljev mladine pa so najbolj priljubljeni letovanje in izleti. V sklopu participativnega programa Mladi odločamo je intervjuvanec Mestne dnevne sobe Pr' Golitu povedal, da je bila udeležba na delavnicah po krajevnih skupnostih zelo visoka. Tudi ostali programi, kot na primer medgeneracijska druženja, delavnice in predavanja za mlade v

sklopu rednega programa Pr' Golitu, so dobro obiskani. Intervjuvanec je povedal, da je treba vložiti veliko energije, če želijo pritegniti mlade.

d. Npopularni programi

Na vprašanje, kateri programi so med mladimi manj popularni, nisem dobil informacij. Klub idrijskih študentov pa je poudaril, da je najmanj priljubljen program Literarni večeri.

4.3. Dostopnost programov deprivilegiranim skupinam mladih

a. Vključevanje marginaliziranih skupin v programe

Zanimalo me je, kako uspešno se marginalizirane skupine mladih vključujejo v programe, ki se izvajajo v idrijski občini. Temu Rdeči križ Idrija do zdaj ni namenjal pozornosti, saj naj ne bi bilo potrebe (*»... prav te ranljive skupine med mladimi, kot so študentje pa gimnazijci, trenutno niti ni bilo potreb ...« – C 98*). Programe idrijske cerkve obiskujejo tudi mladi iz socialno ogroženih skupin. Etične skupine pa njihovih programov ne obiskujejo. Mladinski center Idrije je izpostavil, da je vključenost marginaliziranih skupin majhna, ne glede na to, da se program izvaja na lahko dostopni lokaciji. Svoj prostor za druženje in dejavnosti v Idriji nudijo tudi novim priseljencem. Zveza prijateljev mladine ima programe, ki so dostopni vsem, vendar je vključenost marginaliziranih skupin majhna. Intervjuvanec v Mestni dnevni sobi Pr' Golitu je povedal, da jim deloma uspe vključiti tudi ranljive skupine, vendar si želi, da bi bili pri tem uspešnejši.

b. Razlogi za dobro/slabo vključevanje marginaliziranih skupin v programe

Zanimalo me je, kakšni so razlogi, da se marginalizirane skupine slabo ali dobro vključujejo v programe. Intervjuvanca, ki sta predstavljala idrijsko cerkev in Mladinski center Idrija, sta poudarila, da so etnične skupine zaprte in se zato ne udeležujejo programov (*»... sem jih povabila zraven, vzela sem njihove e-maile, recimo, pridite na sestanek prostovoljcev, sem jim poslala ... na primer noben ni odgovoril ...« – B 105*). Kot vzrok slabega vključevanja je Mladinski center Idrija izpostavil slabo lokacijo prostorov in njihovo neprimernost (*» Je pač stara hiša, tako, če bi hoteli idealno narediti, bi morali narediti neka dvigala in to so neki veliki finančni vložki, ki si jih ne moremo v taki stari hiši privoščiti, a ne ...« – B 105*). Vse organizacije, ki imajo plačljive programe, marginaliziranosti niso izpostavile kot težavo, saj so cene nizke oziroma omogočajo sofinanciranje teh programov (*»... je veliko naših programov*

brezplačnih, pa nizke cene so za tečaje, tako da tukaj vidimo svoje mesto, da veliko mladim, skoraj vsakemu mlademu lahko omogočimo, da se pridruži ...» – B 106). Idrijski študentski klub na vprašanje ni imel odgovora. Rdeči križ Idrije pa je izpostavil, da informacije do teh mladih ne pridejo, torej gre za slabo informiranost marginaliziranih skupin. Zaposlen v Mestni dnevni sobi Pr' Golitu kot razlog slabe udeležbe ranljivih skupin v ponujenih programih vidi predvsem v pomanjkanju sredstev in ustreznih programov, ki bi bolj usmerjeno nagovarjali ranljive skupine.

4.4. Potrebe in težave mladih

a. Težave mladih

Večina intervjuvancev je kot težavo izpostavila pasivnost mladih. Predstavnica idrijske cerkve je izpostavil še slabo komunikacijo med mladimi, strah in negotovost glede prihodnosti. Prav tako je poudaril, da mladi nimajo potrpljenja in strpnosti do sovrstnikov ter niso pripravljeni sprejemati kompromisov (*»... niso več vajeni biti skupaj, kar pomeni, ne mislim to, da se družijo skupaj, to ja, ampak da so drug z drugim pripravljeni potrpeti ...» – A 116).* Idrijski študentski klub vidi težavo predvsem v neangažiranosti in nezainteresiranosti. Rdeči križ Idrije pa je poudaril, da so mladi nezainteresirani in pasivni ter da potrebujejo mentorje, ki jih bodo aktivirali. Predstavnica Mladinskega centra Idrija je povedala, da se mladi v idrijski občini srečujejo s stanovanjsko problematiko in pomanjkanjem raznolikosti poklicev (večina zaposlitvenih možnosti je v tehnični stroki), prav tako pa je izpostavila, da so mladi preveč pasivni. Osnovna šola Idrija je navedla, da se pri svojem delu srečujejo s težavo, da so starši pretirano zaščitniški do svojih otrok. Težavo pa vidijo tudi v pomanjkljivem znanju slovenskega jezika ter nestrpnost do sovrstnikov. Na Zvezi prijateljev mladine so povedali, da se mladi srečujejo s socialnimi stiskami in neurejenimi družinskimi razmerami. V Mestni dnevni sobi Pr' Golitu pa menijo, da se mladi vedno bolj umikajo v digitalni svet in posledično zgubljajo zanimanje za svet okoli njih.

b. Usmerjenost na ožje skupine

Zanimalo me je, ali so programi usmerjeni na ožje skupine mladih. Idrijska cerkev je poudarila, da se programov udeležujejo predvsem tisti mladi, ki so aktivni tudi v drugih dejavnostih. Del mladih pa se zaradi slabih izkušenj v preteklosti njihovih programov ne udeležuje (*»... velik problem pri nas, če govorim iz lastnih izkušenj, je v tem, da imajo eno slabo izkušnjo, ne vem,*

ali iz časov osnovne šole ali še od prej, ne vem, ene skupine mladih, sploh jih ni ...» – A 133). V Mladinskem centru Idrija menijo, da cena programov in dejavnosti nista razlog, da se mladi ne udeležujejo programov. Prav tako imajo programe, s katerimi pokrivajo celotno populacijo mladih, se pravi mlade in starejše mlade. Klub študentov prav tako meni, da cene ne vplivajo na udeležbo. Predstavniki študentskega kluba je dejal, da je program, ki ga izvajajo, fokusiran na tiste mlade, ki se želijo zabavati. Osnovna šola Idrija je navedla, da omogočajo obiskovanje veliko brezplačnih programov, saj poskušajo uporabnikom omogočiti, da se jih lahko vključi čim več. Zveza prijateljev mladine pa ima širok nabor programov, vendar so starostno omejeni, zato se velik del mladih ne more udeleževati njihovih programov.

c. Organiziranje programov po potrebi drugih institucij

Poizvedel sem, ali organizacije organizirajo programe po potrebi drugih institucij. Rdeči križ in Zveza prijateljev mladine včasih organizirata programe v dogovoru s šolami. Idrijska cerkev se dogovarja z Osnovno šolo Idrija o možnem sodelovanju, vendar do tega še ni prišlo. Mladinski center Idrija oblikuje svoje programe, s katerimi dostopa do drugih institucij. Klub idrijskih študentov pa svojih programov ne organizira glede na potrebe drugih institucij. Redko to počnejo tudi v Mestni dnevni sobi Pr' Golitu, razen kadar izvajajo projekte, ki vključujejo učence Osnovne šole Idrija in Spodnja Idrija.

4.5. Brezposelnost

a. Problematika brezposelnosti

Vsi intervjuvanci menijo, da brezposelnost v Idriji ne predstavlja velike težave, obstaja pa veliko pomanjkanje poklicev družboslovnih in humanističnih smeri. Mladinski center Idrija je izpostavil, da brezposelni ostajajo najranljivejši in se težko vključijo v trg dela. Rdeči križ Idrije je poudaril, da brezposelnost v idrijski občini sicer obstaja, vendar razlog ni pomanjkanje služb, temveč nezainteresiranost za delo. Organizacije Klub idrijskih študentov, Zveze prijateljev mladine in Mestna dnevna soba Pr' Golitu pa so izpostavile, da je v idrijski občini pomanjkanje služb za mlade, ki so zaključili študij družboslovnih in humanističnih smeri (*»... da je pomanjkanje diverzifikacije pri možnostih zaposlitve, saj trg dela obvladujeta dve podjetji ...«* – G 166). V idrijski cerkvi ne opažajo večje brezposelnosti. Tisti mladi, ki se udeležujejo njihovih programov, opravljajo študentska dela.

4.6. Revščina

a. Revščina med mladimi

Po besedah intervjuvancev v Idriji revščina ne predstavlja večjih težav. V cerkvi so povedali, da v Idriji ni izrazite revščine v primerjavi z drugimi občinami, kjer so duhovniki delovali pred prihodom v Idrijo. V Mladinskem centru Idrija so poudarili, da v občini prevladuje predvsem skrita oziroma prekrita revščina. Na Rdečem križu Idrija ne opažajo izrazite revščine, obstaja pa v družinah, kjer so zdravstvene težave in čezmerno uživanje alkohola in drog (*»... kjer pa je brezposelnost, kjer so težave z zdravjem, alkoholom, drogami, pa so že tudi otroci, tam pa je revščina in so stalno socialne stiske ...«* – C 172). V študentskem klubu prav tako ne opažajo izrazite revščine. Intervjuvanka z Zveze prijateljev mladine opaza, da v Idriji revščine ni, vendar pa je v Strategiji za mlade Občine Idrija zasledila, da je revščine veliko (*»... ampak jaz tega ne vidim oziroma nisem bila pozorna. Moja izkušnja je, da je ni veliko ...«* – F 176). Intervjuvanec Mestne dnevne sobe Pr' Golitu pa težko oceni stopnjo revščine v občini Idrija.

4.7. Izpad iz šolanja

a. Srečevanje institucij z mladimi, ki so izpadli iz izobraževanja (osipniki)

V organizacijah in institucijah, udeleženi v intervjuju, se zelo poredko srečujejo z osipniki. Duhovnik v cerkvi pravi, da je Idrija premajhna oziroma je bazen mladih premajhen, da bi prihajalo do osipnikov (*»Jaz nimam teh izkušenj, no. V Idriji mislim, da je malo premajhen kraj oziroma nima toliko velikega bazena, da bi lahko prišlo do takih stvari ...«* – A 178). Intervjuvanka iz Kluba idrijskih študentov ne opaža, da bi do tega pojava prihajalo, ve pa za primere, kjer so se dijaki ali študenti iz tujih držav prepisali v druge izobraževalne programe (*»... vem za par primerov, recimo teh priseljencev, ki so probali na gimnaziji, pa ni šlo, pa so šli potem na strojno ali pa mehatroniko ...«* – D 183). V osnovni šoli so povedali, da se njihovi uporabniki, če ne opravijo osnovne šole, vpišejo v skrajšane programe ali pa izobraževanje zaključijo v okviru šolanja za odrasle. V Mestni dnevni sobi Pr' Golitu pa področja ne poznajo dovolj dobro, da bi lahko podali mnenje.

4.8. Zbiranje mladih izven organiziranih prostorov

a. Identifikacija lokacij

Vsi intervjuvanci so povedali, da se mladi zbirajo na lokacijah izven organiziranih prostorov. Pogosto so omenili iste lokacije, ki so v idrijski občini dobro znane. Pojavljale pa so se tudi lokacije, ki se ne omenjajo pogosto. Dobro znane lokacije so pri Cerkvi svetega Antona, pri »kapelicah«, v Kajzer parku, lokalu Pub, za Modro dvorano, na »vagončkih«, za Kamštamu in na igralih v parku Mejca. Novejša lokacija, ki se je pojavila, pa je parkirišče nad trgovino Spar. Intervjuvanka Osnovne šole Idrija je poudarila, da se lokacije selijo, torej se mladi premikajo iz ene lokacije na drugo.

b. Popularnost lokacij

Zanimala me je tudi popularnost lokacij izven organiziranih prostorov. Del intervjuvancev zaradi pomanjkanja informacij ni podal odgovora. Intervjuvanki iz Osnovne šole Idrija in Zveze prijateljev mladine sta dejali, da so za določene mlade te lokacije popularnejše, za druge pa manj, kar je odvisno predvsem od starosti, saj naj bi na take lokacije hodili predvsem mladoletniki, ki v lokalih ne smejo uživati alkoholnih pijač, na teh lokacijah pa so jim alkohol in droge dostopnejše. (*»Mladi, ki še niso polnoletni, izbirajo take lokacije zato, da lahko tam uživajo alkohol, česar v nekaterih prostorih, namenjenih zabavi, ne morejo.« – E 200*).

4.9. Uporaba prepovedanih drog

a. Povečana uporaba drog

Na vprašanje o zaznavanju povečane uporabe drog, so intervjuvanci v večini odgovorili pritrdilno. Predstavnika rdečega križa in mladinskega centra sta povedala, da mladi sicer uživajo drogo, vendar o povečani uporabi nimajo informacij. Uporaba drog se dogaja predvsem na zabavah in v določenih lokalih. Intervjuvanka Kluba idrijskih študentov je dejala, da veliko mladih uporablja droge, predvsem marihuano, obseg pa ji ni znan (*»... travo itak zdaj že skoraj vsi kadijo ... pač, kakor je slišati, bojda da se, kašen je pa obseg, tega pa ne vem ...« – D 208*). Na Osnovni šoli Idrija povečane uporabe drog ne zaznavajo. Intervjuvanka Zveze prijateljev mladine je povedala, da dobivajo informacije o povečani uporabi drog med mladimi, zaznavajo pa tudi povečano uporabo drog med udeleženci njihovih dejavnosti, se pravi med mlajšimi.

b. Preventivni programi, ozaveščanje o drogah

Zanimalo me je, ali organizacije in institucije izvajajo preventivne programe oziroma ozaveščajo o nevarnosti drog. Iz intervjujev sem izvedel, da polovica organizacij ne izvaja

nobelih preventivnih programov ali ozaveščanja o drogah. Duhovnik je povedal, da njihove programe vidi kor preventivne, čeprav ne izvajajo posebnega tovrstnega programa o drogah (*»... Naš program nasploh razumem kot preventivni ... stvari, ki jih imamo, niso moja predavanja, ampak so pogovori ...« – A 213*). V Mladinskem centru Idrija izvajajo preventivne programe v obliki predavanj, prav tako so izvajali promocije o zmanjševanju škode. V osnovni šoli preventivne programe vključujejo v posamezne predmete, občasno pa k sodelovanju povabijo tudi zunanje izvajalce. V rdečem križu izvajajo program aktivne preventive, kjer dijake v sklopu predmeta aktivno državljanstvo ozaveščajo o škodljivosti drog na povečanje telesne zmogljivosti.

4.10. Mladi z oviranostmi

a. Dejavnosti srečevanja mladih z mladimi z oviranostmi

Intervjuvance sem povprašal o dejavnostih, kjer bi se mladi lahko srečali z različnimi oviranostmi. Nekaj jih je odgovorilo, da ne izvajajo tovrstnih dejavnosti. V idrijski cerkvi pod okriljem Karitasa obiskujejo domove upokojencev, kjer se srečujejo z ljudmi, ki imajo različne oviranosti. Nimajo pa dejavnosti, kjer bi se srečevali z mladimi z oviranostmi (*»... imamo en tak krožek Karitas, kjer včasih gremo tukaj do doma upokojencev ... ma, gremo tja, no, tam malo pomagajo pri maši, pa grejo malo na obisk ...« – A 223*). V Mestni dnevni sobi Pr' Golitu take dejavnosti občasno organizirajo v sodelovanju z Mladinskim centrom Idrija, ki prireja dogodke s poudarkom na dostopnosti osebam z oviranostmi, prav tako pa tudi predavanja o problematiki oviranosti in soočanju z njo. Na Osnovni šoli Idrija se poleg tega, da večkrat povabijo ljudi z oviranostmi, trudijo, da so njihovi učenci čim več v stiku s tistimi posamezniki z oviranostmi, ki so v posebnem izobraževalnem programu (*» ... na naši šoli imamo oddelke z nižjim izobrazbenim standardom in posebni program vzgoje in izobraževanja, v katere so vključeni otroci s posebnimi potrebami ... Delo organiziramo tako, da so učenci s posebnimi potrebami čim več v stiku z drugimi učenci naše šole, ki tako dobijo priložnost, da se naučijo komuniciranja z osebami s posebnimi potrebami.« – E 125*).

4.11. Bivanjske razmere

a. Stanovanjska problematika v Idriji

Zanimalo me je, ali institucije in organizacije v Idriji zaznavajo pomanjkanje stanovanj. Na Rdečem križu Idrija je intervjuvanka povedala, da je stanovanjska problematika v kraju velika. Mladi zaradi pomanjkanja stanovanj ostajajo doma pri starših. Dodala je še, da so najemnine visoke, saj v primeru ločitve družin mati samohranilka težko plačuje najemnino. Veliko stanovanj in hiš pa naj bi bilo praznih tudi zaradi slabih izkušenj s podnajemniki. Intervjuvanka iz Kluba idrijskih študentov je navedla, da najemniki želijo oddati stanovanje le lokalnim prebivalcem, ne pa delavcem, ki prihajajo iz balkanskih držav (*»... Ko sta dva klicala za ponudbo, so bili najemodajalci zelo veseli ravno zato, ker sta bila mlada iz Idrije, ker niso bili južnjaška družina oziroma prebivalci, ki bi drugače lahko šli v samski dom.« – D 236*). Zelo podoben odgovor je podala delavka na Zvezi prijateljev mladine. Povedala je, da je v kraju stanovanjska problematika velika. Stanovanja se ne ponujajo iz bojazni, da bi jih klicali delavci iz balkanskih držav, stanovanja pa želijo oddajati le lokalnim mladim (*»Mogoče res zato, ker se stvari sploh ne oglašujejo ... Na splošno jih je po moje zelo malo ... Ker se ne oddajajo ... Ker se mi zdi, da se ljudje bojijo, da jih bodo potem klicali ljudje, ki jim nočejo oddajati stanovanja.« – F 239*). Delavka osnovne šole pa je poudarila, da mladi brez prihrankov težko pridejo do svojega stanovanja. Da je stanovanjska problematika zelo velika, meni tudi zaposlen v Mestni dnevni sobi Pr' Golitu. Kot največjo težavo vidi pomanjkanje sredstev za obnovo starih objektov in ustreznega prostora za gradnjo novih stanovanjskih objektov.

b. Načrti razrešitve stanovanjske problematike v Idriji

Na vprašanje, ali obstajajo načrti za razrešitev stanovanjske problematike v Idriji, vsi intervjuvanci niso podali odgovora. Zaposlena v Mladinskem centru Idrija je povedala, da na občini obstaja program Imate preveč prostora? in je namenjen povezovanju iskalcev stanovanj in tistih, ki imajo odvečen prostor v stanovanju ali hiši. Poleg tega programa pa občina nudi še stanovanje za štiri mlade, ki so pripravljene prostor deliti, torej biti sostanovalci za določeno prehodno obdobje (*»... zadnjič z občine poslali, tako da ne poznam podrobnosti, da so imeli eno stanovanje, štiriposteljno, v enem projektu, zamišljen za mlade, ki bi bili sostanovalci, pač, za neko prehodno obdobje, prehodno stanovanje.« – B 134*). V Mestni dnevni sobi Pr' Golitu so povedali, da so bile na občinski ravni opravljene analize in da so pripravili ustrezní načrt, vendar obstajata dve omejitvi, in sicer pomanjkanje sredstev za obnovo obstoječih objektov in prostora za gradnjo stanovanjskih objektov (*»Na občinski ravni so se izvajale analize in pripravili so ustrezní načrti, sta pa dve močni omejitvi: pomanjkanje prostora za gradnjo*

stanovanjskih objektov, pomanjkanje investicijskih sredstev za prenovo obstoječih objektov.« – G 248).

4.12. Potrebe po prostorih

a. Potrebe po prostorih za zabavo in ustvarjalnost

Glede potreb po prostorih za zabavo in ustvarjalnost so intervjuvanci imeli deljena mnenja. Duhovnik je povedal, da je prostorov zagotovo premalo. Zaradi pomanjkanja skupnih prostorov so sami preuredili prostore za druženje in izvajanje programov. Povedal je, da pogreša skupne prostore v središču mesta. V Mladinskem centru Idrija so navedli, da je z njihovim obstojem situacija glede prostorov, ki jih imajo na razpolago tudi zunanji uporabniki, bistveno boljša kot prej. Prav tako menijo, da lokacija prostorov ni idealna, zato se zdijo prostori za mlade na drugih lokacijah smiselni. Intervjuvanka z rdečega križa je dejala, da se položaj izboljšuje. Rekla je, da v Idriji primanjkuje prireditvenih prostorov. Intervjuvanka iz Kluba idrijskih študentov pa meni, da je prostorov dovolj. Poudarila je, da mladi v te prostore ne zahajajo pogosto, saj prosti čas raje namenijo učenju, da bodo posledično imeli boljše izhodišče za nadaljnji študij (*»... Veliko ljudi je strah matematike na gimnaziji in nasploh se mi zdi, da se zelo trudijo zaključiti šolo, ker se mi zdi, da 10, 15 let nazaj je bil tisti občutek, da če zabijem, se pač zgodi, a ne, sedaj pa, ker bi radi vsi šli naprej študirat, pa hočejo imeti čim boljše izhodišče ...« – D 262*). Na osnovni šoli vidijo težavo predvsem pri tistih mladih, ki so preveč oddaljeni od teh prostorov in jih zato ne morejo koristiti. Zaposlena na Zvezi prijateljev mladine pa meni, da je prostorov dovolj. Podobnega mnenja so tudi v Mestni dnevni sobi Pr' Golitu, kjer pravijo, da je prostorov dovolj, lahko pa bi jih bilo še več.

b. Možnost avtonomnih prostorov

Glede možnosti avtonomnih prostorov so bili intervjuvanci enotni. Menijo, da trenutno po tem ni potrebe. Duhovnik je poudaril, da bi morale biti javne površine izkoriščene za to, da bi se tam organizirale dejavnosti za mlade, kjer bi bili vsi dobrodošli (*»... da bi počasi razumeli, da to ni samo prostor za stare ali pa za otroke, da se tam podijo z rolkami, ampak tudi za mlade, da pridemo tam, da smo ravno tako dobrodošli kot vsi ostali ...«*). Zaposlena v Mladinskem centru Idrija je izjavila, da obstaja avtonomen prostor, ki načeloma zadošča. Morebitne potrebe po dodatnih tovrstnih prostorih vidi predvsem za mlade umetnike (*»Mogoče za kakšno umetniško ustvarjanje ali pa kaj takega, da bi rabili. A misliš, da ni Swenak najbližje temu? Jaz*

mislim, da je.» – B 271). Opozorila pa je tudi na problematiko avtonomnih prostorov in njihovega namena (»Imam tudi tako zelo deljeno prepričanje, tako se mi zdijo ideali, ki jih zagovarjajo avtonomni prostori zelo dobri, ampak v dani funkciji, v danem trenutku ali pa v neki konkretni pragmatični situaciji sem pa pač jaz raje človek, ki ima stvari urejene, pa se ve, kdo je odgovoren za to in tisto.« – B 272). Intervjuvanka iz Kluba idrijskih študentov ne vidi potrebe po avtonomnih prostorih, razen v primeru umetniškega ustvarjanja. Povedala je, da si mladi avtonomne prostore uredijo doma ali pri prijateljih. Izpostavila je tudi bojazen, da bi se ta prostor izrabljala za druge namene (»... da bi se zbrala skupina ljudi, ki bi hotela početi neko določeno stvar, ne vem, da bi se zbralo deset umetnikov in bi oni hoteli imeti en prostor, kjer bi oni lahko ustvarjali glasbo oziroma kar koli bi že delali. Nisem za to, da bi občina zdaj odprla kajzer, da bi se lahko potem tam počelo, kar se hoče, ker bi se to potem zlorabljalo za druge namene ...« – D 276). Zaposlena na Zvezi prijateljev mladine potrebe po tovrstnih prostorih ne vidi. Poudarila je, da bi v primeru, da bi se pokazala potreba po avtonomnih prostorih, mladi težko prišli do dogovora z občino. Zaposlen v Mestni dnevi sobi Pr' Golitu pa meni, da je avtonomnih prostorov dovolj.

4.13. Nujne spremembe vzpostavitve boljšega ozračja za mlade

Zanimalo me je, katere so nujno potrebne spremembe vzpostavitve boljšega ozračja za mlade. Duhovnik v idrijski cerkvi pravi, da je nujno, da se mladim da prostor v družbi, s čimer bi začutili, da so družbi in skupnosti potrebni (»... ampak ustvarjalni tudi s seboj in da nekaj novega naredijo tukaj v Idriji, ker če ne, bo to ratalo staro mesto, ne. Jaz bi nujno dal, da imajo mladi besedo v svetu, ne, občinskem recimo ...« – A 282). Dejal je tudi, da bi morali odrasli prenehati z etiketiranjem drugih ter se med seboj začeti pogovarjati in sodelovati, s čimer bi bili vzor mladim (»... da začnemo enkrat presehati te razlike oziroma razumeti, da če je drugačno mišljenje in drugačne vrednote, to še ne pomeni, da smo nevarni ... Da bi se znali družiti skupaj brez nalepk, kdo smo ... Da začnemo enkrat presehati te razlike ...« – A 151). Zaposlena v Mladinskem centru Idrija je dejala, da bi bilo treba urediti stanovanjsko problematiko ter zagotoviti zaposlitve različnih kadrov ter nuditi več možnosti preživljanja prostega časa. Meni tudi, da bi bilo treba najti način, kako aktivirati mlade, da bi se udeleževali programov in se med seboj bolj povezovali, sploh zdaj, ko v Idrijo prihaja več priseljencev (»Tako da mogoče to, povezovanje, no, za mlade. Povezovanje v čim večji meri ... Se sprašujem, kako je sedaj v teh mladih generacijah, kjer je več priseljencev. « – B 292). Izrazila je potrebo spodbujanja

mladih pri podjetniških idejah in pri prihajajoči digitalni nomadski obliki dela. Podoben odgovor je dala tudi intervjuvanka z rdečega križa, ki meni, da bi se morala urediti stanovanjska problematika in delati na tem, da bi se mladi med seboj bolj povezali. V Klubu idrijskih študentov pravijo, da bi bilo treba mladim stopiti naproti glede pridobivanja dovoljenj pri organiziranju dogodkov. Zaposlena na Zvezi prijateljev mladine pa je povedala, da je pri mladih potrebna sprememba v mišljenju glede udeleževanja na prireditvah in v programih, ki so na voljo. Podobno menijo tudi v Mestni dnevni sobi Pr' Golitu, kjer intervjuvanec pravi, da lahko občina pri mladih le do določene mere spodbuja in podpira možnosti druženja, bivanja in zaposlitve. Povedal je, da morajo k temu velik del mladi prispevati sami z lastno aktivacijo («... *morajo prispevati tudi mladi sami z lastno aktivacijo, z organizacijo različnih aktivnosti in dogodkov, z udeležbo na številnih dogodkih, delavnicah in izobraževanjih, z ustvarjanjem in razvijanjem lastnih podjetniških idej s pomočjo znanja v lokalni skupnosti.*« – G 300).

5. RAZPRAVA

Raziskane so bile težave in izzivi, s katerimi se srečujejo mladi v Idriji. Raziskava je bila osredotočena na vlogo in delovanje lokalnih mladinskih organizacij pri razreševanju težav. Z intervjuvanjem so bile pridobljene informacije o programih in dejavnostih, ki jih namenjajo mladim.

Poseben poudarek je bil namenjen vprašanju socialne vključenosti in ugotavljanju, kakšna so prizadevanja organizacij za boljšo integracijo mladih iz ranljivih skupin. Intervjuvanci so delili svoje poglede in izkušnje glede prednosti in pomanjkljivosti obstoječih rešitev ter poudarili, katere spremembe bi bile ključne pri izboljšanju razmer v občini Idrija. Po njihovem mnenju so potrebne tako sistemske kakor tudi konkretne praktične izboljšave na lokalni ravni, ki bi omogočile boljšo dostopnost, vključitev in udeležbo mladih v družbi.

Ugotovitve raziskave z določenimi omejitvami, ki bodo navedene na koncu tega poglavja, nudijo celovit pogled v trenutne izzive, s katerimi se mladi v Idriji srečujejo, in predstavljajo izhodišče za razmislek o prihodnjih korakih k spremembam, kar bi lahko pomagalo k izboljšanju položaja mladih.

Organizacije v idrijski občini, katerih razpon delovanja je od štirih pa do več kot sto let, mladim in mladostnikom ponujajo široko paleto programov. Ti se razlikujejo glede na namen, smernice in vrednote organizacij ter institucij. Večina svoje programe financira z občinskimi sredstvi, s sredstvi ministrstev ali pa pridobijo denar preko evropskih razpisov. Prav tako določene organizacije prejemajo prostovoljne prispevke oziroma darove, s katerimi si pomagajo financirati projekte. Posamezne organizacije pri izpeljavi programov sledijo ciljem, zapisanim v Strategiji za mlade Občine Idrija, ki so bili zastavljeni v sodelovanju z Občino Idrija, mladinskimi organizacijami, analizo socialnih dejavnikov in z anketiranjem mladih o njihovih potrebah in željah. Namen strateških ciljev in ukrepov je sistemsko urediti mladinsko področje ter si zastaviti smernice razvoja okolja, v katerem mladi radi živijo, imajo možnost osebnega napredka, dobre pogoje osamosvojitve in temelje za odraslo življenje, se na različne načine vključujejo v javno življenje ter imajo možnosti aktivnega preživljanja prostega časa (Strategija za mlade Občine Idrija 2022–2026, 2020).

Nekatere organizacije izvajajo tradicionalne programe, ki so namenjeni druženju in zabavi. Ti programi so za mlade pomembni pri zagotavljanju ustvarjanja in vzdrževanja socialne mreže, saj Felić (2024) meni, da mladim povezanost omogoča razvoj v samostojne in odgovorne

posameznike, močne vezi pa jih tudi motivirajo, da svoje talente vračajo v skupnost. Pomembno vlogo pri zagotavljanju kakovostnega preživljanja prostega časa otrok in mladostnikov iz socialno ogroženih družin imajo tudi letovanja, ki jih organizira Zveza prijateljev mladine Idrija. Kot pravijo sami (ZPM Idrija, 2025) s svojimi socialnovarstvenimi in humanitarnimi programi nudijo finančno, materialno in psihosocialno pomoč otrokom in družinam v stiski. Poleg tega omogočajo kakovostno preživljanje prostega časa skozi izobraževalne, ustvarjalne in podporne programe, kot sta letovanje in zimovanje, ter umetniške in raziskovalne dejavnosti. Organizacije mladim ponujajo sodelovanje pri izvajanju programov ali pa nudijo varen prostor za pogovor, ustvarjanje, izmenjevanje idej in izražanje mnenj. Tak aktivni način preživljanja prostega časa prispeva k pridobivanju različnih kompetenc in znanj ter odkrivanju lastnih potencialov. Ena izmed bistvenih karakteristik mladinskega dela je neformalno in priložnostno učenje. V mladinskih organizacijah obstaja spodbudno okolje za učenje predvsem zaradi metodologije in učnega okolja, ki mlade ne postavlja zgolj v vlogo učencev, temveč jim velikokrat dopušča, da so sami soustvarjalci učnega procesa in vir znanja sovrstnikom, s katerimi se skupaj učijo ter gradijo in odkrivajo znanje. Na ta način mladi pridobijo pozitiven odnos do učenja in prevzemajo odgovornost za svoj učni proces in usvojeno znanje (Bakovnik, Beočanin, 2010).

Ob vse večji demografski krizi, ki je prisotna v večini razvitih držav, programi medgeneracijskih druženj, ki ji organizirajo idrijske mladinske organizacije, pridobivajo pomembnost. V današnji demografski krizi, ki je prva te vrste v zgodovini, se zdi, da je krepitev osebne solidarnosti največja razvojna perspektiva evropske kulture. Zato je javna skrb države in civilne družbe glede ozaveščanja in utrjevanja stališča o komplementarni soodvisnosti generacij vitalnega pomena (Ramovš, 2012). Mladi se zaradi staranja prebivalstva vedno pogosteje srečujejo s starejšimi tudi izven svojih domov. Slednji zaradi življenjskih izkušenj in hitrega spreminjanja družbe ter okolja težje sledijo komunikacijskim trendom, zato so tovrstni programi pomembni pri opremljanju mladih s komunikacijskimi spretnostmi. Medgeneracijska komunikacija je močan potencial lepega sožitja, včasih pa tudi za napačne medosebne odnose. To se ne dogaja le zato, ker se ljudje iz različnih starostnih skupin razlikujejo po življenjskih izkušnjah, ampak tudi zato, ker se ljudje na različnih točkah svojega življenja razlikujejo po svojih komunikacijskih ciljih, potrebah in vedenju (Williams in Garrett, 2002). Ker se posledice nezdravega življenjskega stila pogosto pokažejo kasneje v življenju, se mladi velikokrat ne zavedajo posledic nezdrave prehrane, pitja alkohola, uživanja prepovedanih drog in sedečega

življenjskega sloga. Zato so preventivni programi, ki jih izvajajo nekatere mladinske organizacije, ključni, da mlade ozaveščajo o problematiki tovrstnega početja. Zagotoviti jim je treba zdravo naravno okolje, jih že v najzgodnejših letih ozaveščati o pomenu skrbi za lastno zdravje, jih informirati in jim ponuditi možnost izbire zdravega življenjskega sloga (Modic, Berglez in Beočanin, 2011). O pomenu primarne ali splošne preventive Ramovš (1995, str. 118) pravi, da so to sistemski družbeni ukrepi, ki krepijo socialno klenost prebivalstva. To je nepogrešljiva sestavina kakovosti življenja in sožitja, obenem pa pomeni večjo odpornost v kriznih socialnih položajih. Pomemben program, ki se izvaja v občini Idrija, je tudi program Mladi odločamo. Po vseh krajevnih enotah občina mladim daje možnost, da sodelujejo pri navajanju predlogov in glasujejo, predvsem v katere namene se bo porabil del občinskega proračuna. Namen participativnega proračuna za mlade je njihovo aktiviranje pri uresničevanju pobud za večjo kakovost življenja v občini, za enakomernejši razvoj naselij v skupnosti in za krepitev participacije mladih občanov (Občina Idrija, 2024). Kot je razvidno iz zaključnega poročila Mladi odločamo 2024 (Dnevna soba Pr' Golitu, osebna komunikacija, 2025), se s 16,62-odstotno udeležbo v programu občina Idrija uvršča v zgornje povprečje participativnih proračunov v Sloveniji. Po besedah intervjuvancev je udeležba v večini njihovih programov zadovoljiva. Zaradi široke palete ponujenih programov privabijo precej mladih, in sicer od približno petnajst pa do nekaj sto. Ob večjih festivalskih dogodkih pa jim uspe privabiti približno tisoč obiskovalcev.

Predstavljeni rezultati raziskave kažejo, da organizacije in institucije v idrijski občini mlade uspešno privabljajo in vključujejo v svoje dejavnosti. Ti se vključujejo na različne načine, nekateri so redni udeleženci dejavnosti in programov, drugi pa sodelujejo občasno, predvsem pri večjih kulturnih in festivalskih prireditvah.

Rezultati kažejo tudi na to, da organizacije pri vključevanju v svoje programe niso uspešne pri marginaliziranih skupinah mladih. Medtem ko del mladih aktivno sodeluje v rednih in občasnih programih, ostajajo tisti iz ranljivih skupin izključeni. Gre za skupine, ki so zaradi svojih lastnosti, oviranosti, načina življenja, življenjskih okoliščin in/ali pripisane stigme pogosto manj fleksibilne pri odzivanju na hitre in dinamične spremembe, ki jih prinaša sodobna družba, in manj konkurenčne na trgu delovne sile ter na drugih področjih, ki delujejo po načelih tekmovalnosti in kjer so viri omejeni (Trbanc, 2003). Vključevanje marginaliziranih skupin predstavlja pomemben dejavnik pri njihovi integraciji v skupnost. Razlogov za slabo vključevanje je več, jih pa organizacije identificirajo različno. Če govorimo o slabi vključenosti

etničnih skupin mladih, se je treba zavedati specifičnosti njihovega življenjskega položaja in težav, ki se pojavijo ob vstopu v lokalno okolje. Dodatno se pri mladih manjšinskih pripadnikih pojavljajo individualne in sistemske ovire pri vključevanju v izobraževalne dejavnosti, kar je povezano z dostopom do informacij in financiranja, z jezikovnimi in družbeno-kulturnimi ovirami ter težavami z uveljavljanjem pridobljenega znanja (Hauptman, Milas, Jureković, Vojnović, Sunković, Prosnik, Majcen, Bradetić, 2020). Kot je povedala zaposlena na Rdečem križu Idrija, so marginalizirane skupine slabo informirane, zato informacije teh skupin mladih preprosto ne dosežajo. Tukaj je pomemben dejavnik jezik. Kot ugotavlja Vah Javšnik (2016), gre na osebni ravni predvsem za ranljivost zaradi nepoznavanja ali slabega poznavanja jezika. Zaradi tega je dostop do storitev in samih informacij, ki jih zagotavljajo nevladne organizacije in centri za socialno delo, otežen.

Dejavniki, ki pogosto vplivajo na slabo informiranje o storitvah in ponujenih programih, so oviranosti. Poznavanje specifičnih potreb in omejitev pri komuniciranju z uporabniki z različnimi oviranostmi je ključno, da se lahko ti ljudje vključijo v ponujene programe. Za ljudi z okvaro vida je izziv že samostojno gibanje po mestu, dostop do sorazmerno oddaljenih prostor, kjer se izvajajo posamezni programi, pa predstavlja zares velik izziv. Prav tako so omejeni pri prejemanju in branju novic ter informacij v digitalnih in drugih oblikah, ki zanje pogosto niso prilagojene. Kot pravijo Zupančič idr. (2016), so informacije, ki niso predstavljene v tipni ali zvočni obliki, slepim nedostopne. Omenjajo tudi težave, s katerimi se soočajo ljudje z okvaro sluha in gibalno ovirani. Lažje se sporazumevajo v tihih okoljih, medtem ko jim hrupni in veliki prostori ter prostori s slabimi akustičnimi lastnostmi povzročajo veliko težav. Na njihovo zaznavanje močno vplivata tudi oddaljenost govorca ali zvoka drugega izvora ter slaba osvetlitev (Zupančič idr., 2016). Tudi gibalno oviranim lahko dostop do informacij predstavlja težavo, predvsem tistim na invalidskem vozičku. Ker sprejemajo informacije iz sedečega položaja, jih lahko ovirajo previsoki sprejemni pulti, kjer se težko sporazumevajo z uslužbencem, ki sedi za pultom. Napisi, ki so postavljeni previsoko, prenizko ali so preveč oddaljeni od poti, so zanje nedostopni, če niso dovolj veliki, da jih lahko preberejo od daleč. Prav tako so zanje nedostopne informacije, ki so napisane na vodoravnih površinah in taki višini, da jih iz sedečega položaja ni mogoče prebrati (Zupančič idr., 2016).

Ker je Idrija obdana s hribi in je veliko stanovanjskih in drugih objektov zgrajenih na klancih, to povzroča težjo dostopnost ali pa jim celo onemogoča udeležbo v programih posameznih organizacij. Ena takih je tudi Mladinski center Idrija. Lokacija njihovih prostorov je neugodna,

stavba pa ni opremljena z dvigalom, ki bi gibalno oviranim omogočal dostop do njihovih prostorov. Nedostopnost grajenega okolja v praktičnem pomenu predstavlja, da se osebe z gibalno oviranostjo ne morejo izobraževati, zaposliti, iti v trgovino, na pošto, na sprehod, v gledališče in podobno. Zaradi fizične nedostopnosti stavb so te osebe torej diskriminirane in izločene (Vodeb, 2006). Iz rezultatov je razvidno, da mladinske organizacije v občini Idriji v veliki meri ne ponujajo programov, ki bi bili posebej prilagojeni ali usmerjeni v nagovarjanje ranljivih skupin mladih. Pomanjkanje ciljnih programov posledično prinese izključenost ranljivih mladih, kar zmanjšuje njihove možnosti aktivnega vključevanja v skupnost. Da je treba programe bolj prilagoditi potrebam ranljivih skupin, menita tudi Vrečer in Očkon (2014), ki pravita, da morajo tisti, ki programe izvajajo, le-te prilagoditi potrebam, sposobnostim ter sporazumevalnim zahtevam. Za privabljanje in vključevanje ranljivih skupin je včasih treba stopiti izven ustaljenih okvirjev pristopanja k tem skupinam. Da bi animirali ranljive skupine ljudi, ki se običajno ne udeležujejo programov izobraževanja odraslih, jih izobraževalci skušajo pridobiti v njihovem domačem, njim poznanem okolju in jim ponudijo izobraževalne programe, ki so relevantni njihovim potrebam in željam (McGivney, 2002). Rezultati kažejo, da se ranljive skupine mladostnikov v Idriji vse pogosteje srečujejo z nestrpnostjo s strani sovrstnikov. Namenjanje pozornosti tem težavam je ključnega pomena za vključevanje v lokalno okolje in vsesplošni dobrobit posameznikov iz ranljivih skupin, saj, kot pravi Leskošek (2005), je strpnost do različnosti velikega pomena, še posebej v času hitrih družbenih sprememb, ki jih povzročajo procesi globalizacije in vedno močnejši trg, kar spodbuja prebivalstvene premike iz materialno revnejšega v materialno bogatejši svet. Zaradi priseljevanja ljudi v občino Idrija z namenom iskanja novih zaposlitvenih možnosti se v osnovni šoli srečujejo s povečanim številom otrok, ki ne znajo slovenskega jezika. Ta drugačnost predstavlja veliko težavo tako pri izobraževanju kot tudi pri sprejemanju s strani sovrstnikov. Govorimo o stigmatizaciji, saj so lahko, kot je zapisal Goffman (1984), v različnih okoljih stigmatizirane različne drugačnosti, kot so barva kože, veroizpoved, politično prepričanje, etnična pripadnost itd. Okolje pa stigmatizirane osebe dojema kot manjvredne, zato so lahko tarča zaničevanja, posmeha, opravljanja ali psihičnega in fizičnega nasilja, lahko jim je tudi otežen dostop do družbenih dobrin, na primer izobrazbe, delovnega mesta in političnega odločanja.

Rezultati kažejo, da veliko težavo predstavlja pasivnost mladih. Zaposleni v mladinskih organizacijah opažajo, da se mladi vedno bolj zatekajo v digitalni svet, kar posledično prinaša nezainteresiranost za svet okoli njih. Ne samo da se zaradi tehnologije vse več komunikacije in

informiranja dogaja na spletu, temveč se mladi pogosto zatekajo v digitalni svet tudi zato, ker si v realnem svetu iz različnih razlogov niso uspeli ustvariti socialne mreže. Mnogi mladi se soočajo s socialnimi težavami in so osamljeni. Počutijo se manj vredne in imajo težave z iskanjem lastne identitete. Zaradi nizke samopodobe se ne morejo vključiti v družbo vrstnikov (Young, 2009, str. 243). Mladi lahko s spletnim dostopom in družbenimi omrežji vzdržujejo ali gradijo nova prijateljstva oziroma socialno mrežo. Kot navaja Griffiths (2013), so družbena omrežja spletne skupnosti, kjer si posameznik ustvari javni profil, nato pa se poveže in komunicira s prijatelji iz resničnega življenja ali pa spoznava nove ljudi, bodisi na podlagi skupnih interesov bodisi zgolj iz radovednosti. Računalniki, telefoni in ostale naprave, ki omogočajo dostop do spleta, so postali del vsakdana in so nujno orodje pri delu, študiju in iskanju informacij. To so lahko zelo uporabna in koristna orodja, a po besedah Repa (2010) mlade in mladostnike izpostavijo negativnim posledicam, kot je zasvojenost s spletom. Ker ljudje vedno pogosteje uporabljamo splet prek različnih naprav, postaja tovrstna odvisnost vse bolj razširjena, zlasti med otroki in mladimi. Zagotovo je mogoče potegniti vzporednico med čezmerno uporabo digitalnih aplikacij in pasivnostjo mladih, saj med drugimi simptomi spletne odvisnosti (Topič, 2015) govorijo o nezmožnosti določanja prioritet ali ohranjanja urnikov, o izolaciji, izogibanju dela, osamljenosti, odlašanju, izgubljanju občutka za čas itd.

Občina Idrija se srečuje tudi s težavo staranja prebivalstva. V njej prebiva 1606 mladih med 15. in vključno 29. letom. Od leta 2015 se je število mladih zmanjšalo za 12,2 odstotka, in sicer s 1830 na 1606. Če je število prebivalstva v občini Idrija v zadnjem desetletju stagniralo oziroma rahlo nazadovalo (za 78 oseb), je število mladih upadlo občutneje (za kar 437 v desetih letih). Nasprotno je število oseb starejših od 65 let v zadnjem desetletju naraslo za 510 (Strategija za mlade Občine Idrija 2022–2026, 2020). Kot vzrok staranja prebivalstva v občini Idriji lahko na podlagi rezultatov raziskave določimo vsaj dva dejavnika.

Prvi dejavnik staranja prebivalstva, ki ga lahko razberemo iz rezultatov raziskave, je, da se mladi v Idriji srečujejo s pomanjkanjem zaposlitvenih možnosti v družboslovnih in humanističnih smereh. Zaradi prisotnosti večjih tehnoloških podjetij in posledično velikih potreb po proizvodnem delu prevladujejo potrebe po zaposlovanju mladih, ki so opravili poklicne in srednješolske izobraževalne programe tehničnih smeri. Prav tako je dovolj zaposlitvenih možnosti za mlade, ki so opravili univerzitetne izobraževalne programe tehničnih smeri. Študijski interesi mladih v občini Idrija pa kažejo, da si mladi želijo tudi drugačnih zaposlitvenih možnosti. Iz grafičnih prikazov v Strategiji za mlade Občine Idrija razberemo, da

tehnične izobraževalne programe opravlja samo 25,7 anketiranih. Družboslovne, umetniške, naravoslovne in humanistične izobraževalne programe pa opravlja 56,3 odstotka anketiranih, med tem je osemnajst odstotkov anketiranih v izobraževalnih programih brez usmeritve. Če upoštevamo, da je največ zaposlitvenih možnosti za nizko in srednje izobražen tehnični kader, podatki kažejo, da prav tako obstaja velik interes po višji in visoki stopnji izobrazbe. Največji delež, kar 42,3 odstotka, mladih v občini Idrija želi doseči (bolonjsko) magistrsko izobrazbo, dodatnih 34,9 odstotka pa (bolonjsko) diplomsko izobrazbo. Če bodo ambicije mladih uresničene, bo več kot tri četrtine mladih imelo višjo izobrazbo od srednje šole (Strategija za mlade Občine Idrija 2022–2026, 2020). To pomeni, da bodo mladi še naprej iskali zaposlitev v večjih mestih, ki njihovi izobrazbi nudijo več zaposlitvenih možnosti. Posledično si tam uredijo življenje in se ne vračajo v idrijsko občino. Ker v lokalnem okolju tehnološka podjetja ne najdejo dovolj delovne sile za proizvodna dela, uporabljajo priseljevanje delovne sile iz tujih držav, ti pa se zaradi jezikovnih in kulturnih razlik težje vključujejo v družbo. Zaradi stigme prihaja v teh skupinah do družbenega izključevanja in nestrpnosti.

Drugi dejavnik staranja prebivalstva, ki je viden iz raziskave in prav tako povzroča izseljevanje mladih, je stanovanjska problematika. Rezultati raziskave v (Strategija za mlade Občine Idrija 2022–2026, 2020) kažejo, da si večina anketiranih med 18 in 29 letom starosti želi ostati v Idriji. Rezultati, ki so pridobljeni v tej raziskavi, pa kažejo, da obstaja več razlogov, ki prispevajo k bivanjskim težavam. Nekateri intervjuvanci vidijo razlog v tem, da lastniki stanovanj ne želijo oglaševati stanovanj preko družbenih omrežij, radijskih oglasov ali oglaševalskih portalov zaradi strahu, da bodo z njimi kontaktirali priseljenci, ki v Idrijo prihajajo zaradi proizvodnih zaposlitvenih možnosti. Preseneča dejstvo, da je, kot so zapisali na spletnem portalu Občine Idrija (Idrija.si, 2020), po podatkih Statističnega urada RS v Idriji okoli 800 praznih stanovanj. Lastniki v izogib povpraševanju priseljenih delavcev uporabijo načina »od ust do ust«, torej oddajajo stanovanja samo s pomočjo poznanstev. Kot je povedala ena izmed intervjuvank, nekateri lastniki zaradi slabih izkušenj, ki so jih imeli ob oddajanju stanovanj priseljenim delavcem ali družinam, le-tem stanovanj ne želijo oddajati. Če gledamo število oglaševanih stanovanj na družbenih omrežjih in oglasnih platformah, ugotovimo, da v Idriji kljub velikemu številu praznih stanovanj, ponudbe ni veliko. Majhno število ponudb in veliko povpraševanje po nakupu ali najemu stanovanj pa povzroča visoke cene stanovanj. To je potrdila tudi intervjuvanka Rdečega križa Idrija, ki je povedala, da si družine z majhnimi dohodki težko privoščijo primerna stanovanja, še posebej v primeru ločitve, saj materam

samohranilkam visoke najemnine predstavljajo visoko finančno obremenitev. Občina Idrija tem težavam namenja pozornost in ima načrte za delno razrešitev te problematike. V Strategiji za mlade Občine Idrija 2022–2026 (Strategija za mlade Občine Idrija 2022–2026, 2020) je zapisano, da bo občina povečala sklad občinskih stanovanj in znotraj tega zagotavljala več prehodnih stanovanj za mlade do 35. let. Prav tako pa bo poskrbela za pridobivanje novih namenskih stanovanj z odkupom stanovanjskih enot. Začrtali so tudi ukrep, ki bi spodbujal obnove objektov v zasebni lasti. Za aktivacijo obstoječega stanovanjskega sklada je smiselno spodbujati njegovo prenovu, in sicer z ugodnostmi, ki jih stanovalci lahko uporabijo, ko se odločijo za prenovu. Tovrstna nepovratna sredstva mladim olajšajo odločitev glede ureditve prebivališča v občini ter jim omogočijo bivanje v Idriji (Strategija za mlade Občine Idrija 2022–2026, 2020). Zasnovani so tudi drugi ukrepi, ki temeljijo na informiranju in svetovanju mladim o pridobivanju sredstev iz tretjih virov. Učinkovito izvajanje načrtov, ki bi najhitreje reševali stanovanjsko problematiko, kar vključuje gradnje in prenove, jim po besedah enega izmed intervjuvancev prepričuje pomanjkanje sredstev in ustreznih prostorov za gradnjo novih objektov.

Na podlagi rezultatov lahko sklepamo, da v občini Idrija revščina med mladimi ni izrazito prisotna oziroma ne dosega ravni, ki bi jo lahko označili kot perečo ali skrb vzbujajočo. Kar pa ne pomeni, da ne obstaja. Obstaja možnost njene nevidnosti, da torej revščine odločevalci ne prepoznajo. Zaposlena na Rdečem križu Idrija je povedala, da izrazite revščine ni, obstaja pa v družinah, kjer se soočajo z zdravstvenimi težavami in čezmernim uživanjem drog in alkohola. Slabo zdravstveno stanje pogosto vpliva na višino dohodka, ki ga prejme posameznik ali družina. Med revščino in slabim zdravjem poteka dvosmerni odnos – revni zaradi bolezni pogosto postanejo še revnejši. Bolezen ljudem preprečuje delo ali pa vpliva na njihovo produktivnost in jim zmanjša prihodek (Požun, 2008). Ni pa nujno, da do revščine pride zaradi bolezni ali čezmernega uživanja alkohola in drog. Kot ugotavlja Cvahte (2008), življenje v revščini ali na robu revščine v delni ali polni socialni izključenosti poraja družbeno odklonilne pojave, kot so odvisnost od prepovedanih drog, alkoholizem, samomori, težave v duševnem zdravju in zdravju nasploh, ter so prav tako lahko kazalniki nasilja tako v družinskem in delovnem kot splošnem družbenem okolju. Zaposlena v mladinskem centru je povedala, da je v Idriji prisotna predvsem skrita revščina. Kot pravi Room (1990), obstaja skupina »skrito revnih«, ki zaradi različnih vzrokov ni vključena v programe socialne pomoči, in to najpogosteje zaradi sramu, strahu stigmatizacije in nevednosti. Ko govorimo o skriti revščini,

težko ocenimo dejansko stanje oziroma v kolikšni meri predstavlja resen družbeni problem. Zaradi svoje narave jo težko zaznamo, saj posamezniki, ki se z revščino soočajo, svojih stisk ne izpostavljajo javno.

Na koncu je bilo zastavljeno vprašanje, katere nujne spremembe bi se morale zgoditi za vzpostavitev boljšega življenja mladih. Kot najpomembnejša je bila navedena ureditev bivanjskih razmer, saj ta v idrijski občini že nekaj časa predstavlja težavo. Ob tem ne preseneča podatek (Strategija za mlade Občine Idrija 2022–2026, 2020), da kar 58,9 odstotka mladih meni, da bi občina Idrija morala največ fokusa posvetiti stanovanjski politiki. Intervjuvanci menijo, da bi bilo treba za vzpostavitev boljših življenjskih pogojev ustvariti tudi več poklicev družboslovnih in humanističnih smeri. Priložnost vidijo predvsem v spodbujanju podjetništva, uporabi digitalnih oblik dela in prihajajočih nomadskih digitalnih oblikah dela. Prav tako nekateri intervjuvanci menijo, da bi bilo treba delati na povezovanju in sožitju mladih tako pri lokalnem delu mladih kot tudi pri mladih, ki se zaradi zaposlitvenih možnosti s svojimi družinami priseljujejo v Idrijo. K reševanju omenjenega pa lahko po besedah enega izmed intervjuvancev veliko doprinesejo mladi sami, in sicer z idejnimi predlogi, ki bi jih mladinske organizacije podprle in pomagale pri izvedbi.

Rezultati raziskave ponujajo vpogled v izzive in tudi priložnosti, s katerimi se soočajo mladi v občini Idrija. Pri interpretaciji ugotovitev pa je treba upoštevati določene metodološke omejitve in pomanjkljivosti. Ključna pomanjkljivost raziskave je, da intervju s Centrom za socialno delo Idrija, ki bi omogočil obsežnejši vpogled v problem revščine, odvisnosti in socialne izključenosti, zaradi njihovega neodzivanja ni bil opravljen. Ugotovitve temeljijo predvsem na izjavah mladinskih organizacijah v občini Idrija, ki pa se ne osredotočajo na najgloblje socialne stiske, ampak bolj na izvajanje programov in dejavnosti za mlade. To lahko pomeni, da nimajo dovolj globokega vpogleda v socialne stiske mladih in so dobljeni rezultati podcenjeni.

Poleg tega metodologija temelji na intervjuvanju zaposlenih na mladinskih organizacijah in institucijah, kar nam ne zagotavlja reprezentativnosti celotne populacije mladih v občini Idrija. Za pridobitev dodatnih obširnejših in natančnejših podatkov o težavah in potrebah mladih v Idriji bi bilo treba opraviti kvantitativno raziskavo na večjem številu mladih v Idriji.

Pri interpretaciji rezultatov je treba tudi upoštevati, da so se intervjuji dotikali vprašanj o delovanju in uspešnosti mladinskih in drugih organizacij ter instituciji. V dobljenih odgovorih

ne moremo izključiti pristranskosti, saj obstaja možnost, da so posamezniki želeli svoje delo predstaviti v pozitivni luči.

Kljub omenjenim omejitvam raziskava ponuja pomemben vpogled v delovanje mladinskih organizacij in izpostavlja področja, kjer delujejo uspešno in manj uspešno. Prav tako ponuja pomemben vpogled v težave mladih in poda podatke, na podlagi katerih je mogoče nadgraditi ali ustvariti ustrezne programske projekte mladinskih organizacij v občini Idrija.

6. SKLEPI

Temeljne ugotovitve v okviru diplomskega dela so:

- Mladinske organizacije v občini Idrija ponujajo širok nabor programov za mlade.
- Nekateri programi mladinskih organizacij v občini Idrija uspešno vključujejo mlade.
- Mladinske organizacije v občini Idrija imajo pomembno vlogo pri neformalnem izobraževanju.
- Mladinske organizacije v občini Idrija so neuspešne pri vključevanju mladih iz ranljivih skupin.
- Mladi v občini Idrija se soočajo z veliko stanovanjsko problematiko.
- Mladi v občini Idrija se soočajo z velikim pomanjkanjem ustreznih zaposlitvenih možnosti.
- Mladi se izseljujejo iz občine Idrija.
- Med mladimi je v občini Idrija prisotna predvsem skrita revščina.
- Mlade v občini Idrija je težko aktivirati, saj postajajo vedno bolj pasivni in se zatekajo v digitalni svet.
- Med mladimi v občini Idrija prihaja do stigmatizacije in nestrpnosti, predvsem do priseljencev in drugih etničnih manjšin.
- Nekatere mladinske organizacije v občini Idrija nimajo ustreznih lokacij in prostorov, kamor bi lahko dostopali posamezniki z oviranostmi.
- Mladinske organizacije v občini Idrija se pretežno financirajo iz občinskih sredstev in evropskih skladov.
- Mladinske organizacije v občini Idrija redko izvajajo programe glede na potrebe drugih institucij.
- Mladinske organizacije v občini Idrija ne izvajajo ciljnih programov za ranljive skupine.
- Mladinske organizacije v občini Idrija se pri izvajanju programov srečujejo s finančnimi ovirami.

7. PREDLOGI

Na podlagi rezultatov raziskave so v nadaljevanju navedeni predlogi, ki bi lahko pripomogli k izboljšanju življenja mladih v občini Idrija. Predlogi so namenjeni tako občinski upravi kot tudi mladinskim organizacijam ter mladim samim.

V občini Idrija je v lasti starejših občanov veliko praznih namestitvenih kapacitet, ki pa jih iz različnih razlogov nočejo oddajati. Z vzpostavitvijo javnega stanovanjsko-informacijskega portala občine Idrija bi se s popisom praznih nastanitvenih kapacitet in s predstavitvijo stanovanjske problematike mladih spodbudili lastniki praznih stanovanj, da te prostore oddajajo mladim. Pri tem bi jim v postopkih bila nudena vsa potrebna pomoč. Rezultat tega ne bi bilo samo izboljšanje stanovanjskega področja mladih, temveč bi se izboljšala tudi medgeneracijsko sodelovanje in sobivanje.

Za izboljšanje zaposlitvenih možnosti se morajo v reševanje teh težav vključiti vse strani, to so mladi, Občina Idrija in mladinske organizacije. Predlagam, da se vzpostavijo programi skupinskega izmenjavanja idej (brainstorminga), kjer bi mladi s pomočjo mladinskih organizacij iskali dobre zaposlitvene prakse izven Slovenije, govorili s strokovnjaki, iskali nove načine zaposlitve ter razvijali lastne zaposlitvene in karirane možnosti znotraj svoje izobrazbe. Naloga občine bi bila, da take ideje podpre s primernimi in subvencionirani prostori ter tudi finančno.

Pri aktivaciji mladih predlagam predvsem več terenskega dela. Mladinski delavci bi morali več truda vložiti v iskanje mladih, na primer v osnovnih šolah, gimnazijah, športnih društvih, na zabavah, festivalih itd. Menim, da bi bila udeležba mladih v programih veliko večja, če bi jim bili predstavljeni osebno, v njihovem okolju, da bi na morebitna vprašanja takoj prejeli odgovore.

Enak pristop predlagam tudi pri informiranju mladih iz ranljivih skupin. Z iskanjem tistih posameznikov, ki so dobro vključeni v družbo, bi lahko tem mladim predstavili vse pozitivne izkušnje udeleževanja v tovrstnih programih.

Predlagam tudi ciljno usmerjene programe za mlade iz ranljivih skupin. Raziskati je treba razloge, zakaj se ne vključujejo in kakšne želje ter potrebe imajo. Programi bi se morali oblikovati z njihovo pomočjo, dobrodošli pa bi bili vsi mladi. To bi prispevalo k medsebojnemu razumevanju in razbijanju predsodkov. Tisti mladi, ki ne znajo jezika, bi imeli možnost

spoznavati jezik v prijateljskem in pozitivnem okolju, kar bi pripomoglo k njihovemu vključevanju v družbo.

Za izboljšanje medkulturnega sobivanja predlagam soorganiziranje festivalov in prireditev različnih mladinskih skupin, kjer bi tako lokalni kot drugi mladi lahko predstavili svojo kulturo, navade, slog življenja in podobno. Menim, da je to dober način učenja, spoznavanja in sprejemanja različnosti in drugačnosti.

Na koncu predlagam več preventivnih programov, predvsem na področju drog, zdravja ter uporabe spleta. Menim, da je potrebno čim več truda vložiti v ozaveščanje mladih o pozitivnih in negativnih vidikih, ki jih prinaša družbeni in tehnološki razvoj.

8. UPORABLJENA LITERATURA

1. Aralica, A. (ur) (2020): *Za trajnostni razvoj, ki nikogar ne pusti ob strani*. Poročilo nevladnih organizacij o ciljnih trajnostnega razvoja 2020. Pridobljeno 7. 4. 2025 s https://www.sloga-platform.org/wp-content/uploads/2020/09/PORO%C4%8CULO-NVO_SLO_NET_resize.pdf
2. Bakovnik, N., & Beočanin, T. (2010). *Izobraževanje mladih. Programski dokument mladinskega sveta Slovenije* Mladinski svet Slovenije. Pridobljeno 8. 4. 2025 s https://mss.si/wp/wp-content/uploads/2019/02/izobrazevanje_web.pdf
3. Boljka, U., & Rakar, T. (ur) (2009). *Med otroštvom in odraslostjo: Analiza položaja mladih v Sloveniji 2009*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport, Urad Republike Slovenije za mladino in Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo.
4. Cvahte, B. (2008). *Revščina in zdravje. Bilten Varuha človekovih pravic Republike Slovenije*. Pridobljeno 28. 3. 2025 s https://www.varuh-rs.si/fileadmin/user_upload/pdf/bilten/Varuh_bilten_st_12_-_maj_08.pdf
5. Deželan, T., & Vombergar, N. (2020). *Kratek oris Mladinskega dela v Sloveniji*. Ljubljana: Movit. Pridobljeno 3. 4. 2025 s https://www.movit.si/fileadmin/movit/0ZAVOD/Publikacije/Tematske/Kratek_oris_mladinskega_dela_v_Sloveniji_web.pdf
6. Dragoš, S., & Leskošek, V. (2003). *Družbena neenakost in socialni kapital*. Mirovni inštitut. Pridobljeno 13. 4. 2025 s https://www.mirovni-institut.si/wp-content/uploads/2014/08/MI_politike_druzbena_neenakost.pdf
7. EAPN Slovenija. (2020). *Poročilo o revščini 2020 – Poverty Watch*. Evropska mreža za boj proti revščini. Pridobljeno 7.4. 2025 s https://www.eapn.eu/wp-content/uploads/2020/10/EAPN-EAPN-Slovenia-Poverty-Watch-2020_SI-4709.pdf
8. Evropski inštitut za enakost spolov. (2017). *Revščina in spol v teku celotnega življenjskega cikla*. Pridobljeno 8. 4. 2025 s https://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/ti_pubpdf_mh0616074sln_pdfweb_20171204165149.pdf
9. Felić, N. (2024) *Kaj je za mlade kakovostno preživeti prosti čas?* Ljubljana: Zavod Nefiks, Inštitut za promocijo in beleženje neformalno pridobljenega znanja. <<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-YO8XFNUB>>

10. Flaker, V. 1999. Družbena konstrukcija kariere uživalca drog. *Socialno delo*, 38 (4-6), str. 211-241.
11. Forbici, G., Divjak, T., Osonkar, B., Vesna, D., & Matej, V. (2010). Skupaj za skupnost- Priročnik o sodelovanju med občini in nevladnimi organizacijami. Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica Ljubljana.
12. Goffman, E. (1984). *Stigma.. Notes on the Manegment of Spoiled Identiry*, Penguin Books: Harmondsworth, Middlesex, London
13. Griffiths D., M. (2013). Social Networking Addiction: Emerging Themes and Issues. *Journal of Addiction Research & Theory*, 4(5), str. 1–2. Pridobljeno 28. 3. 2025 s https://www.researchgate.net/publication/273948430_Social_Networking_Addiction_Emerging_Themes_and_Issues
14. Hvalič Touzery, S. (2010). *Socialna izključenost*. Pridobljeno 6. 3. 2025 z www.instantonatrstenjaka.si/gerontologija/slovar/1026.html
15. Lavrič, M., Flere, S. (2011). Demografske spremembe in medgeneracijsko sodelovanje. V Lavrič, M. (ur.), *MLADINA 2010: družbeni profil mladih v Sloveniji* (str. 42–47). Maribor: Ministrstvo za šolstvo in šport, Urad Republike Slovenije za mladino in Založba Aristej.
16. Leskošek, Vesna (2009). Zaposlitvene možnosti mladih. *Socialno delo*, 48 (4), str. 207–214.
17. McGivney, V. (2002). Spreading the word, Reaching out to new learners. Nottingham: NIACE. Pridobljeno 6. 3. 2025 s https://www.acs.si/wp-content/uploads/2021/10/Doseganje_in_osvescanje_ranljivih_skupin.pdf?utm_source=chatgpt.com
18. Mesec, B. (1997). *Metodologija raziskovanja v socialnem delu 1*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
19. Mesec, B. (2007), *Metodologija raziskovanja v socialnem delu 2*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
20. Mesec, B. (2006). *Življenjski cikel neprofitne organizacije*. Učno gradivo. Pridobljeno 3. 4. 2025 s <https://www.fsd.uni-lj.si/mma/Neprofitne-organizacije/2008061710295037/>
21. Mesojedec, T., Pucelj Lukan, P., Milenković Kikelj, N., Mrak Merhar, I., & Grbec, A. (2014). *Mladi in socialna vključenost*. Ljubljana: Mladinski svet Slovenije. Pridobljeno 7. 4. 2025 s https://mss.si/wp/wp-content/uploads/2020/06/2014-10_socialna-vkljucenost.pdf

22. Mlad.si. (2024) *Mladim so najpomembnejši prijatelji*. Pridobljeno 29. 3. 2025 s <https://www.mlad.si/mladim-so-najpomembnejši-prijatelji/>
23. Nacionalni inštitut za javno zdravje.(2023) *Zaskrbljujoči trendi v uporabi psihoaktivnih snovi med mladostniki*. Pridobljeno 8. 4. 2025 s <https://nijz.si/zivljenjski-slog/prepovedane-droge/zaskrblijoci-trendi-v-uporabi-psihoaktivnih-snovi-med-mladostniki/>
24. Občina Idrija. (2020). *Mreža za bivanje za nadgradnjo občinske stanovanjske politike*. Pridobljeno 31. 3. 2025 s <https://idrija.si/objava/244670>
25. Občina Idrija. (2024). *Mladi odločamo 2025*. Pridobljeno 30. 3. 2025 s <https://www.idrija.si/objava/1048364>
26. Požun, P. (2008). Revščina in zdravje. *Bilten Varuha človekovih pravic Republike Slovenije 2008*. Pridobljeno 28. 3. 2025 s https://www.varuh-rs.si/fileadmin/user_upload/pdf/bilten/Varuh_bilten_st_12_-_maj_08.pdf
27. Ramovš J. (2012). *Za kakovostno staranje in lepše sožitje med generacijami*. 3. dopolnjena izdaja. Ljubljana: Inštitut Antona Trstenjaka.
28. Rapuš-Pavel, J. (2005). Ranljivost mladih pri soočanju z brezposelnostjo. *Socialna pedagogika*, 9(3), str. 329–360.
29. Repa, J. (2010). *Zasvojenost z internetom*. Ljubljana, Slovenija: Salve, d. o. o
30. Room, G. (1990). *»New poverty« in the European Community*. New York: Palgrave Macmillan
31. Saražin Klemenčič, K. (b. d.). *Revščina*. Pridobljeno 7. 4. 2025 s <https://www.inst-antontrstenjaka.si/gerontologija/slovar/1277.html>
32. Statistični urad Republike Slovenije. (2024). *12.avgust, mednarodni dan mladih*. Pridobljeno 2. aprila 2025 s <https://www.stat.si/StatWeb/sl/News/Index/12997>
33. Statistični urad Republike Slovenije. (2024). *Medgeneracijski prenos prikrajšanosti, 2023*. Pridobljeno 7. 4. 2025 s <https://www.stat.si/StatWeb/sl/News/Index/12857>
34. Statistični urad Republike Slovenije. *Dejavnosti in struktura prebivalstva v Sloveniji 2022*. Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno 2. 4. 2025 s <https://www.stat.si/statweb/News/Index/5345>
35. Statistični urad Republike Slovenije.(b. d). *Dohodek, revščina in socialna izključenost*. Pridobljeno 7. 4. 2025 s <https://www.stat.si/StatWeb/Field/Index/10/39>

36. Statistični urad Republike Slovenije.(b. d.). *Mladi, stare 15–29 let, po statusu aktivnosti, Slovenija, letno*. [Podatkovna tabela]. SiStat. Pridobljeno 7. 4. 2025 s <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/0867206S.px/table/tableViewLayout2/>
37. *Strategija za mlade Občine Idrija 2022–2026* (2020). Pridobljeno 24. 3. 2025 s https://www.idrija.si/Files/TextContent/54/1644227606395_%C5%A1estindvajset%206%20Strategija%20za%20mlade.pdf
38. Svetlik, I. (1985). *Brezposelnost in zaposlovanje*. Ljubljana: Delavska enotnost.
39. Täschner, K. (2002). *Trde droge - mehke droge?*. Kranj: Gorenjski tisk, d. d.
40. The Slovenia Times.(2024). *Youth feel they are not being heard*. Pridobljeno 8. 4. 2025 s <https://sloveniatimes.com/40743/youth-feel-they-are-not-being-heard>
41. Topič, P. (2015). *Zasvojenost s seksualnostjo v digitalni dobi*. Maribor: Pivec, 2015
42. Trbanc, M. (1994). Mojca Novak: Dober dan, revščina : Socialna zbornica Slovenije, Zbirka Socialni izziv, Ljubljana 1994 [Recenzija, prikaz knjige, kritika]. *Družboslovne razprave*, 10(17/18), 260–266.
43. Trbanc, M., Boškić, R., Kobal Tomc, B. & Rihter, L. (2003). *Socialna in ekonomska vključenost ranljivih skupin v Sloveniji – možni ukrepi za dvig zaposljivosti najbolj ranljivih kategorij težje zaposljivih in neaktivnih oseb: raziskovalno poročilo*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
44. Ule, M. (1996). *Mladina v devetdesetih: analiza stanja v Sloveniji*. Ljubljana, Znanstveno in publicistično središče.
45. Ule, M. (2004), Nove vrednote za novo tisočletje. *Teorija in praksa*, 41(1–2), str. 252–360
46. Vah Jevšnik, M. (2016) Vpliv migracijskega statusa na ranljivost žrtev nasilja v družini. *Socialno delo*, 55(1/2), str. 67–76.
47. Vertot, N. (2009). *Mladi v Sloveniji*. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno 2. 4. 2025 s <https://www.stat.si/doc/pub/mladi2009-SLO.pdf>
48. Vlada Republike Slovenije. (2013). Resolucija o Nacionalnem programu za mladino 2013–2022 (Uradni list RS, št. 90/2013). Pravno-informacijski sistem Republike Slovenije. Pridobljeno 13. 4. 2025 s <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=RESO93>
49. Vodeb, V. (2006). *Dostopnost urbanega okolja: San Francisco, London, Ljubljana*. Ljubljana: Urbanistični inštitut Republike Slovenije.
50. Vrečer, N., & Očkon, U. (2014). *Dobre prakse izobraževalnih programov za priseljence*. Ljubljana: Andragoški center Slovenije.

51. Williams Angie, Garrett Peter (2002). Communication Across the life Span. From Adolescent Storm and Stress to Elder Aches and Pains. *Journal of Language and Social Psychology*, 21(2), str. 101–126.
52. Young, S. K. (2009). Understanding online gaming Addiction and Treatment Issues For Adolescents. *The American Journal of Family Therapy*, 37, str. 355–372.

9. PRILOGA

9.1. Vodilo za intervju

VPRAŠALNIK: Ustreznost programov in storitev v občini Idrija glede na potrebe mladih

Splošna vprašanja

1. Koliko časa že delujete?
2. Koliko zaposlenih imate in koliko prostovoljcev?
3. Kaj so glavni viri financiranja?
4. Ali vas občina financira za program, ki ga nudite lokalni mladini? In če da, kaj financirajo?
5. Na podlagi česa se odločate, katere projekte ali programe boste izvajali in kateri bodo pomembnejši?

Programi in potrebe mladih:

6. Koliko mladih se udeležuje programov, ki jih izvajate, in kateri programi so najpopularnejši? Če je kak program neatraktiven, v čem vidite težavo?
7. Ali vam v program uspe vključiti tudi mlade, ki so bolj socialno izključeni ali marginalizirani (revni, iz etničnih skupnosti, z oviranostmi)? Če ne, kje so glavne ovire?
8. Katere težave mladih opazate pri svojem delu?
9. Ali se po vašem mnenju aktivni programi fokusirajo na ožji del mladih v Idriji zaradi tem, cene ali pa drugih razlogov?
10. Ali o težavah in potrebah mladih govorite tudi s šolami, kamor hodijo?

Vrste težav:

11. Ocenjujete, da je brezposelnost težava, ali pa bi postala težava, če bi se mladi pogosteje odločali, da si ustvarjajo življenje v Idriji?
12. Koliko je revščine med mladimi v Idriji?

13. Se šolske institucije srečujejo z " drop outi " in če se, ali pojav narašča? Kako se spodate in poskušate reševati ta pojav?
14. Koliko je »prepovedanih lokacij«, kjer se mladi pogosto zadržujejo in uživajo alkohol in druge droge? Ali so te lokacije popularnejše od prostorov, namenjenih zabavi?
15. Se srečujete s povečano uporabo drog? Katere občasne programe izvajate kot preventivo in ozaveščanje nevarnosti?
16. Organizirate dejavnosti, kjer se lahko mladi srečujejo z mladimi z različnimi oviranostmi, da bi dobili izkušnjo, kako komunicirati oziroma pristopati?
17. Kako v Idriji ocenjujete stanovanjski položaj? Imajo mladi možnost priti do stanovanj? Je kakšen načrt v sodelovanju z občino glede razrešitev teh težav?

Zaključna vprašanja:

18. Ali menite, da je v Idriji dovolj prostorov za mlade, kjer bi zadovoljevali potrebe po zabavi in ustvarjalnosti?
19. Se vam zdi, da so mladi v Idriji precej črnogledi glede možnosti avtonomnih prostorov (ki jih ne vodijo razne organizacije)?
20. Katere bi bile nujne spremembe pri vzpostavitvi boljšega ozračja za mlade v Idriji?

9.2. Odprto kodiranje intervjujev

Kategorija	OSNOVNE INFORMACIJE	
Podkategorija	ČAS DELOVANJA	
OSEBA IN ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM
A 1	... 18 let, prav samo z mladimi in samo z mladimi pa sem se ukvarjal 5 let...	18 let
B 2	Zdaj poleti bo dvanajsto leto ...	12 let
C 3	... uradno je bil registriran leta 78 ...	47 let
D 4	... od 92. leta, se pravi 33 let ...	33 let
E 5	... v različnih oblikah delujemo že več kot sto let ...	več kot 100 let
F 6	... že kar več kot 60 let, enih 70 let.	70 let
G 7	Mestna dnevna soba Pr' Golitu deluje od leta 2021.	4 leta
Podkategorija	ŠTEVILO ZAPOSLENIH IN ŠTEVILO PROSTOVOLJCEV	

OSEBA IN ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM
A 8	... zaposlenih pri nas ni ...	brez zaposlenih
A 9	... cirka 20 mladih ...	20 prostovoljcev
B 10	... 3 čistilke, 1 hišnik, 2 sta v hostilu zaposlena, v pisarni smo 3 do 4, pa trenutno imamo eno prostovoljko v odhajanju ...	10 zaposlenih
B 11	... skupaj enih 15 ljudi, ampak vsak res na različne načine sodeluje ...	15 prostovoljcev
C 12	Zaposlen je bil vedno samo eden.	1 zaposlen
C 13	... pomoči 6 bolničarjev, potem so pa še ostali prostovoljci, ki jih je cirka 10.	10 prostovoljcev
D 14	Zaposlenih nimamo.	brez zaposlenih
D 15	... je zdaj aktivnih okoli 20...	20 prostovoljcev
E 16	... nekje okrog 100 ...	100 zaposlenih
E 17	... imamo enega prostovoljca, povprečno pa dva.	2 prostovoljca
F 18	... zaposlene sva 2 ...	2 zaposlena
F 19	Prostovoljcev aktivnih je kar veliko, preko 50 ...	50 prostovoljcev
G 20	Ena zaposlena oseba, ki skrbi za mesečni program.	1 zaposlen
Podkategorija	VIRI FINANCIRANJA	
OSEBA IN ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM
A 21	Glavni vir so darovi ...	darovi
A 22	... dobimo kakšna sredstva tudi na občini ali pa na krajevni skupnosti.	občina, krajevna skupnost
B 23	... nekaj od občine ...	občina
B 24	Potem imamo razpis urada mladine Republike Slovenije.	Urad Republike Slovenije za mladino
B 25	... urad za izobraževanje Republike Slovenije ...	Urad Republike Slovenije za izobraževanje
B 26	... se pravi evropska solidarnostna enota ... in evropski solidarnostni projekti.	Evropski solidarnostni projekti
C 27	... naš glavni vir financiranja je sigurno občina ...	občina
C 28	... potem imamo z Rdečega križa Slovenije ...	Rdeči križ Slovenije
C 29	... potem so razne donacije ...	donacije
D 30	... največji del financ dobimo od Študentske organizacije Slovenije.	Študentska organizacija Slovenije
D 31	... iščemo tudi kakšne sponzorje ...	sponzorstva
E 32	Glavni financer je Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport ...	Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport
E 33	... Občina Idrija krije stroške ...	Občina Idrija
F 34	Financirata nas predvsem Občina Idrija in Cerčno ...	Občina Idrija, Občina Cerčno
F 35	... pa iz donacij tudi pridobivamo sredstva ...	donacije

G 36	<i>... za vzdrževanje prostora v sklopu delovanja Občine Idrija ... projektna financiranja (LAS s Ciljem, evropski razpisi ...)</i>	Občina Idrija
G 37	<i>... projektna financiranja (LAS s Ciljem, evropski razpisi ...)</i>	evropski razpisi
Podkategorija	OBČINSKO FINANCIRANJE PROGRAMOV ZA MLADE	
OSEBA IN ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM
A 38	<i>... z občine za mlade ravno ne, dobimo pa za otroke. Za oratorij in Miklavževanje vem, da dobimo ...</i>	sofinanciranje Oratorija, Miklavževanja
B 39	<i>Vsak mesec da občina denar za eno zaposlitev, pa za mesečni program da vsak mesec nekaj.</i>	sofinanciranje mesečnega programa
C 40	<i>Ne, to je pa letni program, ni nič striktno določeno, a ne, se prav, mi izvajamo te tri glavne programe ...</i>	posredno sofinanciranje programov za mlade
C 41	<i>... dobili smo te prostore, najemnine ni, stroške pokrivamo sami ...</i>	posredno sofinanciranje programov za mlade
D 42	<i>... nisem čisto sigurna, ampak mislim, da nekaj denarja je bilo ... V bistvu financirajo projekte, predvsem Čipkarijo, no ...</i>	sofinanciranje Čipkarije
E 43	<i>... delno financira programe športa ...</i>	sofinanciranje športnih programov
F 44	<i>... pokrivajo vse naše programe, letovanja za otroke, Veseli december, Unicefove varne točke ...</i>	financiranje letovanja za otroke, Veselega decembra, Unicefovih varnih točk
G 45	<i>... programov integracije priseljencev (Načrt vključujoče Idrije)...</i>	program integracije priseljencev
KATEGORIJA	PROGRAMI IN PROJEKTI	
Podkategorija	NAČIN ODLOČANJA O PREDNOSTNIH PROJEKTIH	
OSEBA IN ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM
A 46	<i>... več ali manj delamo na tedenskih srečanjih, se pravi, da imajo mladi nekam za priti, da imajo redni prostor, kjer se lahko družijo in kjer se lahko pogovarjamo v bistvu o takih življenjskih vprašanjih ... To razumem kot en tak preventivni program, se pravi, ki poskuša z mladimi razmišljati o problematikah, preden se z njimi soočajo ...</i>	na podlagi preventivnega delovanja
A 47	<i>... poskušamo za mlade organizirati tudi kakšne take programe, prvič, kjer so skupaj, se pravi kakšne tedne poleti, in druga stvar, kjer lahko nekaj naredijo za druge ...</i>	na potrebe mladih
A 48	<i>... to so neke poante tudi krščanstva, ne, skupnost in pomoč drugemu, ljubezen do bližnjega.</i>	na podlagi krških vrednot
B 49	<i>Da so projekti skladni oziroma stremijo k uresničevanju Strategije za mlade v Občini Idrija ... pripravljen "nabor idej", potem pa jih</i>	stremljenje k uresničevanju strategije za mlade v občini Idrija glede

	<i>realiziramo oziroma prijavimo na razpise za pridobitev sredstev za realizacijo.</i>	na razpise za pridobitev sredstev
B 50	<i>... Pridejo s strani mladih ...</i>	predlogi mladih
C 51	<i>... programi, ki so brezplačne počitnice, letovanje za otroke in starejše, krvodajalska akcija je tudi plan, narejen že vnaprej ... Potem so pa ti nacionalni projekti ... Kaj bomo pa na lokalnem nivoju naredili, je pa v bistvu stvar dogovora z občino. Kateri so pa prednostni, je pa glede na situacijo ...</i>	vnaprej določeni stalni programi glede na potrebe občine
C 52	<i>Povezali smo se zelo dobro s centrom za krepitev zdravja in smo v zadnjih dveh letih ogromno na preventivi naših uporabnikov naredili, zdaj s klubom idrijskih študentov pa z gimnazijo stalno osveščamo in opozarjamo...</i>	glede na razmere in potrebe sodelujočih institucij
D 53	<i>... najbolj bi jaz rekla, da po tradiciji mogoče ...</i>	glede na tradicijo in priljubljenost programov
D 54	<i>... jaz gledam na to, koliko študentov se dejansko udeleži, ker so naša ciljna skupina, tako da glede na udeležba na samih programih.</i>	glede na priljubljenost programov
E 55	<i>Izvajamo obvezne programe ... pri dodatnih projektih in programih je odločilna obsežnost programa in vsebina ter koliko otrokom je program dostopen.</i>	obvezni programi, izbor programov z možnostjo čim večje udeležbe otrok
F 56	<i>... večina naših programov je itak že tako tradicionalnih ...</i>	stalni programi
F 57	<i>... Imamo tudi šolske počitnice, to je vse nekak vsako leto ...</i>	stalni programi
G 58	<i>Glede na smernice, zapisane v strategiji za mlade (2022–2026)...</i>	programi, zapisani v strategiji za mlade
G 59	<i>... glede na opise delovnih nalog, zapisanih v pogodbi o delovnem razmerju ...</i>	glede na delovni nalog
G 60	<i>... glede na usmeritve znotraj oddelka za družbene dejavnosti OI.</i>	glede na usmeritve oddelka za družbene dejavnosti
Kategorija		
Podkategorija	UDELEŽBA V PROGRAMIH	
OSEBA IN ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM
A 61	<i>Mladih je recimo od 15 do 20 pri nas ...</i>	do 20 mladih
A 62	<i>... v vseh veroučnih skupinah 120...</i>	120 osnovnošolcev
A 63	<i>... na oratoriju jih je bilo pa 60...</i>	60 otrok
B 64	<i>Koliko mladih sodeluje, bi pa spet mogla pogledati, ker imamo veliko odprtih projektov, imamo letne krožke, kjer hodijo na kitaro, tolkala ...</i>	brez podatkov zaradi razvejanega sistema programov
B 65	<i>... številka se giblje tam nekje okoli 100 mladih ...</i>	brez podatkov zaradi razvejanega sistema programov
C 68	<i>... od tabornikov do vseh pridejo pomagat ...</i>	brez podatka
D 69	<i>... na zaključni koncert Čipkarije lahko tudi, ne vem, 1000 ljudi ...</i>	na zaključek festivala 1000 ljudi, 100 do 200 mladih obiskovalcev zabav

D 70	<i>... v sklopu Swenaka, pride pa 100 do 200 ljudi ...</i>	do 200 mladih obiskovalcev zabav
E 71	<i>... gre za obvezne programe, se vključujejo vsi otroci, za katere je ...</i>	vsi uporabniki
E 72	<i>... smo organizirali nadstandardni program, smučarski tečaj, za katerega pa je bilo vsako leto manj zainteresiranih.</i>	slaba udeležba (brez točnega podatka)
F 73	<i>... ker na eno aktivnost peljemo 60 otrok ... pa jih lahko pride samo 20.</i>	brez točnega podatka
G 74	<i>Odkvisno od programa ... Evropskega tedna zmanjševanja odpadkov ... je udeležba dobra.</i>	odvisno od programa
G 75	<i>... Mladi odločamo, smo imeli zelo dobro udeležbo ...</i>	zelo dobra udeležba (brez točnega podatka)
G 76	<i>... Evropskega tedna zmanjševanja odpadkov, je udeležba dobra ...</i>	dobra udeležba (brez točnega podatka)
Podkategorija	POPULARNI PROGRAMI	
OSEBA IN ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM
A 77	<i>... človek je življenjski in če vidijo mladi, da se dotikaš problemov, s katerimi se tudi oni soočajo, potem je to za njih atraktivno...</i>	mladinska srečanja
B 78	<i>Najbolj popularne so mladinske izmenjave.</i>	mladinske izmenjave
C 79	/	brez podatka
D 80	<i>... najbolj popularni so itak žuri ...</i>	zabave
E 81	/	brez podatka
F 82	<i>Najbolj popularni so gotovo letovanje na morju pa kašni ti izleti ...</i>	letovanje, izleti
G 83	<i>V sklopu participativnega proračuna za mlade – Mladi odločamo, smo imeli zelo dobro udeležbo ...</i>	mladi odločamo, medgeneracijska druženja, evropski teden zmanjševanja odpadkov
G 84	<i>... V ostalih programih (n primer medgeneracijska druženja, delavnice in predavanja za mlade v sklopu rednega programa Pr' Golitu ali ...</i>	medgeneracijska druženja, redne delavnice, predavanja za mlade v sklopu rednega programa
G 85	<i>... pri specifičnih aktivnostih v sklopu Evropskega tedna mobilnosti, Evropskega tedna zmanjševanja odpadkov je udeležba dobra.</i>	Evropski teden zmanjševanja odpadkov
Podkategorija	NEPOPULARNI PROGRAMI	
OSEBA IN ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM
A 86	/	brez podatka
A 87	/	brez podatka
C 88	/	brez podatka
D 89	<i>Neatraktivni so pa predvsem ti literarni večeri, no ...</i>	literarni večeri
E 90	/	brez podatka
F 91	/	brez podatka
G 92	/	brez podatka

KATEGORIJA	DOSTOPNOST PROGRAMOV ZA DEPIVILIGIRANE SKUPINE MLADIH	
Podkategorija	VKLJUČEVANJE MARGINALIZIRANIH SKUPIN V PROGRAME	
OSEBA IN ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM
A 93	Kar se tiče iz etičnih skupnosti, mislim, da so preveč zaprti, da bi prišli ...	neobiskovanje programov drugih etičnih skupin
A 94	... so od zelo bogatih družin do tudi takih, ki se komaj prebijejo skozi mesec ...	vključenost socialno ogroženih
B 95	... mestno igrišče, ki se izvaja na placu, če poznaš. To je res oblika, ki je dostopna res vsem. Nobenih pogojev ni za udeležbo. Tam spet slišim kakšen jezik govoriti, ki ga nisem vajena ...	slaba vključenost marginaliziranih skupin v določene programe
B 96	... imajo pri nas v prostorih, ti res novi priseljenci iz Kosova, prostor, kjer se lahko družijo ...	srednja vključenost marginaliziranih skupin
C 97	Do zdaj je bila prioriteta drugod ...	brez programov
C 98	... prav te ranljive skupine med mladimi, kot so študentje pa gimnazijci, trenutno niti ni bilo potreb, najšibkeje še ni, še nismo izvedli takega programa ...	brez programov
C 99	... prav te ranljive skupine med mladimi, kot so študentje pa gimnazijci, trenutno niti ni bilo potreb ...	brez programov
D 100	... če je žur, pa če pridejo, potem so vključeni ...	slaba vključenost marginaliziranih skupin
D 101	... Zdaj oviranosti, kar je žurov, verjetno taki ljudje ne bodo silili k nam.	slaba vključenost marginaliziranih skupin
E 102	Pri nadstandardnih programih poskušamo vključiti vse otroke.	dobra vključenost marginaliziranih skupin
F 103	... se res trudimo, da bi bili naši programi dostopni čisto vsem, zdaj, da bi prav res imeli prednost pri prijavih, tega se poskušamo nekako izogibati ...	slaba vključenost marginaliziranih skupin
G 104	Deloma uspemo vključevati tudi te ranljive skupine ...	srednja vključenost marginaliziranih skupin
Podkategorija	RAZLOGI ZA DOBRO/SLABO VKLJUČEVANJE MARGINALIZIRANIH SKUPIN V PROGRAME	
OSEBA IN ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM
A 105	Kar se tiče iz etičnih skupnosti, mislim, da so preveč zaprti, da bi prišli ...	zaprtost etičnih skupin
B 106	... sem jih povabila zraven, vzela sem njihove e-maile, recimo, pridite na sestanek prostovoljcev, sem jim poslala ... na primer, noben ni odgovoril...	zaprtost in nezainteresiranosti etičnih skupin

B 107	<i>... je pač stara hiša, tako, če bi hoteli idealno narediti, bi morali narediti neka dvigal, in to so neki veliki finančni vložki, ki si jih ne moremo v taki stari hiši privoščiti, a ne ...</i>	neprimerna lokacija, neprimerni prostori
B 108	<i>... je veliko naših programov brezplačnih, pa nizke cene so za tečaje, tako da tukaj vidimo svoje mesto, da veliko mladim, skoraj vsakemu mlademu, lahko omogočimo, da se pridruži ...</i>	nizke cene programov
C 109	<i>Pa tudi ni informacije, mogoče, kaj pa vem, nismo še razmišljali v to smer.</i>	pomanjkanje informacij
D 110	<i>Hm, bel ne. Ne vem, zakaj.</i>	pomanjkanje informacij
E 111	<i>... iz socialno šibkih družin so v pomoč sredstva šolskega sklada ...</i>	sofinanciranje udeležbe v programih
F 112	<i>... če so pa kakšne finančne stiske, smo pa tudi za to humanitarna organizacija, da poskušamo čim bolj pomagati in približati jim tudi ...</i>	sofinanciranje udeležbe v programih
G 113	<i>Glavne ovire so v pomanjkanju sredstev ...</i>	pomanjkanje sredstev
G 114	<i>... ali programov, ki bi namensko in strateško nagovarjali te ranljive skupine.</i>	pomanjkanje ustreznih programov
KATEGORIJA	POTREBE IN TEŽAVE MLADIH	
Podkategorija	TEŽAVE MLADIH (OPAŽENE PRI DELU)	
OSEBA IN ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM
A 115	<i>... zadnje čase je najbolj problem komunikacije ...</i>	slaba komunikacija med mladimi
A 116	<i>... splošno tako nelagodje, no, med mladimi. Z enim takih strahom za prihodnost, ne vejo, kaj točno bi ...</i>	strah in negotovost glede prihodnosti
A 117	<i>... da se znajo prilagoditi drug drugemu, sprejemati kakšne kompromise ...</i>	nesprejemanje kompromisov
A 118	<i>... niso več vajeni bit skupaj, kar pomeni, ne mislim tu, da se družijo skupaj, to ja, ampak da so drug z drugim pripravljeni potrpeti ...</i>	pomanjkanje strpnost in potrpljenje do sovrstnikov
B 119	<i>... Sigurno tudi stanovanjska problematika ...</i>	pasivnost mladih
B 120	<i>... kako nagovoriti še več ljudi. Kako jih privabiti sem ...</i>	pasivnost mladih
B 121	<i>... en velik del ljudi, ki pač niso toliko aktivni ...</i>	pasivnost mladih
B 122	<i>... Sigurno tudi stanovanjska problematika ...</i>	stanovanjska problematika
B 123	<i>... kar se tiče zaposlovanja, ne bom rekla, da je slabo, ampak odvisno, s katerega področja si ...</i>	pomanjkanje različnih poklicev
C 124	<i>... mladostniki rabijo neke mentorje, prostovoljce za učiti, problem je motivacija ...</i>	pomanjkanje motivacije (pasivnost mladih)
D 125	<i>... predvsem nezainteresiranost pa mogoče neangažiranost ...</i>	nezainteresiranost in neangažiranost
D 126	<i>... sploh postaja zelo pasivna ...</i>	pasivnost mladih

E 127	<i>... so velikokrat preveč zaščiteni, starši jih ne pustijo, da bi si nabirali življenjske izkušnje skozi težavne situacije ...</i>	zaščitniški starši
E 128	<i>... probleme s poznavanjem jezika, kar jim onemogoča enakovredno vključevanje ...</i>	pomanjkljivo znanje slovenskega jezika (posledično slaba vključenost)
E 129	<i>... vrstnika zasmehujejo ali se do njega neprimerno obnašajo ...</i>	nestrpnost do sovrstnikov
F 130	<i>... te socialno ogrožene družine, jih je bistveno več, kakor bi si človek mislil ...</i>	socialne stiske
F 131	<i>... neurejene družinske razmere tudi velikokrat opazimo ...</i>	neurejene družinske razmere
G 132	<i>Umik v digitalni svet ...</i>	čezmerno zatekanje v digitalne aplikacije
G 133	<i>Je pa potrebno vlagati ogromno energije za aktivacijo mladih, ki so dosti bolj aktivni v digitalnem svetu kakor v realnem.</i>	nezainteresiranost in pasivnost mladih
Podkategorija	USMERJENOST NA OŽJE SKUPINE MLADIH	
OSEBA IN ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM
A 134	<i>... se zmeraj izpostavljajo eni in isti mladi, ne, ki so tako ali tako vključeni že v godbo, čipko, ne vem, hiperaktivni, tistih je povsod ...</i>	vključenost mladih v več dejavnosti
A 135	<i>... velik problem pri nas, če govorim iz lastnih izkušenj, je v tem, da imajo eno slabo izkušnjo, ne vem iz časov osnovne šole ali od še od prej, ne vem, ene skupine mladih, sploh jih ni ...</i>	slabe izkušnje mladih v preteklosti
A 136	<i>Ostaja pa en segment mladih, ki jih ni. Ne vem, če je zaradi cene, se ne počutijo nagovorjeni ...</i>	neznani razlog ne vključenosti
B 137	<i>Kar se tiče cene, ne bi rekla, da je ovira, res težko je ovira za, mislim, mogoče za kakšne, pa še to ni glavna ovira, če je za koga ...</i>	neproblematičnost cen
B 138	<i>... kar se tiče teme, je mogoče tudi to, da izhajamo zelo iz teh malo starejših mladih, ki se tudi odločajo, da ostanejo tukaj ...</i>	programi za starejše mlade
B 139	<i>... .. recimo, popoldanska srečanja za mlade mamice z otroki, Karavana mikro pivovarjev, terasa parti. Take stvari so zelo osredotočene na to skupino starejših mladih ...</i>	programi za starejše mlade
B 140	<i>... dobro sodelujemo z gimnazijo, imamo velik dostop tam do mladih in pač seveda je potem tudi iz tam več otrok, se pravi najstnikov ...</i>	programi za dijake
C 141	/	brez podatka
D 142	<i>... na ožji del, ker pač tisti, ki mu ni do zabave, ne bo hodil na naše žure.</i>	ožji del mladih
D 143	<i>... cene pa mislim, da so kar dostopne ...</i>	neproblematičnost cen
E 144	<i>... Na voljo je precej programov, ki so brezplačni ali pa so dostopni po nizkih cenah ...</i>	veliko brezplačnih programov
E 144	<i>... se lahko kar širok krog mladih vključuje v aktivnosti.</i>	širok krog vključenih

F 145	<i>... rekla, imamo neki širok nabor ... Po starosti smo pa res bolj ozko.</i>	širok nabor starostno omejenih dejavnosti
G 146	/	brez podatka
Podkategorija	ORGANIZIRANJE PROGRAMOV PO POTREBI DRUGIH INSTITUCIJ	
OSEBA IN ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM
A 147	<i>Žal ne, z osnovno šolo imamo kontakt, tudi se malo pogovarjamo. Letos smo že dejansko načrtovali, da bi kakšno stvar recimo za starše ali pa za otroke naredili skupno.</i>	načrtovanje sooblikovanja programov s šolo
A 148	<i>... recimo, zelo dobro izkušnjo lani, s pihalno godbo, ne.</i>	sodelovanje z lokalnimi skupinami
B 149	<i>V bistvu kar mi pridemo po navadi z izdelanimi predlogi. Ne pogovarjamo se toliko o tem, kaj oni rabijo in tako.</i>	samostojno ustvarjanje programov
C 150	<i>... se povezujemo s šolami ... Smo tudi mi naredili potem posebej eno delavnico, so bili vsi vabljeni, ampak ta primer, ko skušaš kot preventivo ozavestiti ...</i>	organiziranost programov glede na potrebe šol
D 151	<i>Ne, ker ...</i>	neorganiziranost
E 152	/	brez podatka
F 152	<i>... s šolami smo zmeraj na vezi, tudi nudimo kakšen program, ki je za vse njihove otroke ...</i>	organiziranost programov glede na potrebe šol
G 153	<i>Osebnost redko (ni čisto moje področje), razen kadar izvajamo določene projekte, ki vključujejo tudi dijake OŠ Idrija in Spodnja Idrija.</i>	občasna organiziranost programov glede na potrebe šol
BREZPOSELNOST		
PROBLEMATIKA BREZPOSELJNOSTI		
OSEBA IN ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM
A 154	<i>Mislím, da zaenkrat še ne, no ... Ma, kakor vidim, v Idriji dobiti službe ni problem...</i>	neproblematičnost rezposelnosti
A 155	<i>... tisti mladi, ki hodijo sem, tudi delajo kakšna taka priložnostna dela oziroma ta študentska ...</i>	opravljanje študentskega dela dijakov in študentov
B 156	<i>... pa da spet odvisno od področja ...</i>	odvisno od tipa dela
B 157	<i>... ostajajo brezposelni res tisti najranljivejši, ki se težko vključijo v trg dela.</i>	brezposelnost najranljivejših
C 158	<i>... do zdaj so vsi, ki so želeli, službo dobili, če so bili pripravljeni delati ...</i>	neproblematičnost brezposelnosti
C 159	<i>... pa govorimo o brezposelnosti, ampak so razlogi drugje, ne zato, ker ne bi bilo dela.</i>	razlogi obstoječe brezposelnosti ni pomanjkanja služb
D 160	<i>... se mi zdi, da pri nas v Idriji ni teh družboslovnih usmerjenih služb ...</i>	pomanjkanje služb družboslovnega tipa
D 161	<i>... že od rudnika temelji na naravoslovju ...</i>	dovolj služb naravoslovnega tipa
E 162	/	brez podatka
F 163	<i>Zaenkrat je služb v Idriji, mislim da dovolj ...</i>	neproblematičnost brezposelnosti

F 164	<i>... Mogoče res za neke specifične profile jih je veliko, več kot za druge ...</i>	pomanjkanje služb družboslovnega tipa
G 165	<i>... občina Idrija ima eno najnižjih stopenj brezposelnosti v državi ...</i>	neproblematičnost brezposelnosti
G 166	<i>... da, je pomanjkanje diverzifikacije pri možnostih zaposlitve, saj trg dela obvladujeta dve podjetji ...</i>	pomanjkanje raznolikosti služb
G 167	<i>... primanjkuje pa možnosti za mlade z izobrazbo iz družboslovnih, humanističnih izobrazb.</i>	pomanjkanje služb družboslovnega, humanističnega tipa
KATEGORIJA	REVŠČINA	
Podkategorija	REVŠČINA MED MLADIMI	
OSEBA IN ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM
A 168	<i>... v Idriji prav izrazite revščine ni ...</i>	brez izrazite revščine
A 169	<i>... so potrebe, da bi bile tako velike, kot recimo, ko sem bil v Postojni ali pa Gorici ...</i>	brez izrazite revščine
B 170	<i>... gotovo je revščina, je bolj ta prekrita ...</i>	predvsem skrita revščina
C 171	<i>... po trenutnih kazalnikih malo, nekako je ni ...</i>	brez izrazite revščine
C 172	<i>... kjer pa je brezposelnost, kjer so težave z zdravjem, alkoholom, drogami, pa so že tudi otroci, tam pa je revščina in so stalno socialne stiske ...</i>	revščina mladih družin s prisotnostjo alkohola in drog
D 173	<i>... mislim, da na splošno ni velike revščine, med mladimi pri nas ni. Vsaj jaz je ne opažam.</i>	brez izrazite revščine
E 174	/	brez podatka
F 175	<i>... ko sem brala prejšnjo strategijo za mlade, je bilo rečeno, da je je veliko.</i>	precej revščine
F 176	<i>..., ampak jaz tega ne vidim oziroma nisem bila pozorna. Po tisti raziskavi, no, kar velik. Moja izkušnja je, da je ni veliko.</i>	osebno opažanje odsotnosti revščine
G 177	<i>Težko ocenim.</i>	brez podatka
KATEGORIJA	IZPAD IZ ŠOLANJA	
Podkategorija	SREČEVANJE INSTITUCIJ Z DROP OUT-I	
OSEBA IN ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM
A 178	<i>Jaz nimam teh izkušenj, no. V Idriji mislim, da je malo premajhen kraj, oziroma nima toliko velikega bazena, da bi lahko prišlo do takih stvari ...</i>	nepogosto dogajanje
A 179	<i>... to, da tega ni, se mi zdi, da so v Idriji dokaj urejene ...</i>	nepogosto dogajanje
B 180	<i>Nimam pojma.</i>	brez podatka
C 181	<i>Jaz tega ne poznam, na rdečem križu nimamo takih primerov.</i>	nepogosto dogajanje
D 182	<i>... pa nobenega, ki bi obupal nad šolanjem v Idriji, toliko, da bi prav pustil šolo.</i>	nepogosto dogajanje
D 183	<i>... vem za par primerov, recimo teh priseljencev, ki so probali na gimnaziji, pa ni</i>	prepisi na druge izobraževalne programe

	<i>šlo, pa so šli potem na strojno ali pa mehatroniko ...</i>	
E 184	<i>Največkrat se z nedokončano osnovno šolo vpisujejo v skrajšane programe ali pa šolo končajo v okviru šolanja za odrasle.</i>	nepogosto dogajanje
F 185	<i>Ne vem.</i>	brez podatka
G 186	<i>Ne poznam dovolj dobro področja.</i>	brez podatka
KATEGORIJA	ZBIRANJE MLADIH IZVEN ORGANIZIRANIH PROSTOROV	
Podkategorija	IDENTIFIKACIJA LOKACIJ	
OSEBA IN ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM
A 187	<i>Kolikor slišim, so neke prepovedane ...</i>	prepovedane lokacije
A 188	<i>... gor, pri svetem Antonu ... Tam pri tistih kapelicah dostikrat tudi kaj dobimo ...</i>	več znanih prepovedanih lokaciji
B 189	<i>Jaz bi rekla, da so drugi ljudje na teh prostorih ...</i>	zbiranje mladih neudeležencev programov na prepovedanih lokacijah
B 190	<i>... Kajzer park ali nekaj ... Potem pa še eni, ti lokali, ki so znani po drogah.</i>	več znanih prepovedanih lokacij
C 191	<i>... na vrhu Spara ... Tam, za modro so bili eni taki kotički oziroma so še ... tisti bar je tudi bil gor, ja ... Kajzer.</i>	več znanih prepovedanih lokacij
D 192	<i>... vagončki na rakah ... si udrl v Kajzer, pa si v Kajzerju pil. Pa v pubu ...</i>	več znanih prepovedanih lokacij
E 193	<i>Prepovedane lokacije se selijo, niso stalne.</i>	selitev prepovedanih lokacij
F 194	<i>Na vagončkih ... za kamštom, na primer ... tudi na igralih v Mejci.</i>	več prepovedanih znanih lokacij
G 195	<i>Vhod na Rake, parkirna hiša Spar sta dve dobro poznani lokaciji.</i>	več prepovedanih znanih lokacij
Podkategorija	POPULARNOST LOKACIJ	
OSEBA IN ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM
A 196	/	brez podatka
B 197	<i>Mogoče so bolj popularni, ampak, ampak imam občutek, da imamo drugo ciljno skupino.</i>	popularnejša za del mladih
C 198	/	brez podatka
D 199	<i>Ne vem. Res ne vem.</i>	brez podatka
E 200	<i>Mladi, ki še niso polnoletni, izbirajo take lokacije zato, da lahko tam uživajo alkohol, česar v nekaterih prostorih, namenjenih zabavi, ne morejo.</i>	popularnejša za del mladih
E 201	<i>Mladi, ki še niso polnoletni, izbirajo take lokacije zato, da lahko tam uživajo alkohol, česar v nekaterih prostorih, namenjenih zabavi, ne morejo.</i>	popularnejši med mladoletniki brez dovoljenja uživanja alkohola v javnih prostorih

F 202	<i>Za nekatere ja, za druge verjetno ne ... so verjetno mlajši, ker v gostilnah niti ne morejo legalno uživati alkohola.</i>	popularnejši za del mladih
F 203	<i>... so verjetno mlajši, ker v gostilnah niti ne morejo legalno uživati alkohola.</i>	popularnejši med mladostniki brez dovoljenja uživanja alkohola v javnih prostorih
G 204	<i>Ne poznam dovolj dobro področja.</i>	brez podatka
KATEGORIJA	UPORABA PREPOVEDANIH DROG	
Podkategorija	POVEČANA UPORABA DROG	
OSEBA IN ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM
A 205	<i>... ljudje, ki se drogirajo v Idriji, že, če ne zaradi drugega, zaradi igel, ki jih dobivamo ...</i>	prisotnost uporabe drog, brez informacij o povečani uporabi
B 206	<i>... te, ki niso prepovedane, teh je verjetno ne več, kot kje drugje, no, te pa, ki so prepovedane, pa so tudi vezane na žure in te lokale.</i>	prisotnost uporabe drog
B 207	<i>Zaznavamo pa povečano uporabo drog in pa tudi prisotnost nove droge ...</i>	povečana uporaba drog
C 208	<i>Uporaba drog se povečuje, a ne ...</i>	povečana uporaba drog
D 209	<i>... travo itak zdaj že skoraj vsi kadijo ... Pač, kakor je slišati, bojda de se, kakšen je pa obseg tega, pa ne vem ...</i>	povečana uporaba drog
E 210	<i>... se ne srečujemo s povečano uporabo drog.</i>	nepovečana uporaba drog
F 211	<i>... veliko se je govorilo o povečani uporabi drog ...</i>	povečana uporaba drog
F 212	<i>... celo med temi otroki, s katerimi mi delamo ...</i>	povečana uporaba drog med osnovnošolci
G 213	<i>Ne poznam dovolj dobro področja.</i>	brez podatka
Podkategorija	PREVENTIVNI PROGRAMI, OZAVEŠČANJE O DROGAH	
OSEBA IN ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM
A 214	<i>... naš program nasploh razumem kot preventiven ... stvari, ki jih imamo, niso moja predavanja, ampak so pogovori ...</i>	preventivni program v obliki pogovorov
A 215	<i>... konkretno o drogah ne govorimo, ne, razen če kakšna taka tema nanese.</i>	odsotnost programa za ozaveščanje o drogah
B 216	<i>... imel tukaj eno predavanje za starše ... žur in smo imeli potem te promocije o zmanjševanju škode, a ne ...</i>	preventivni programi v obliki predavanj
B 217	<i>... žur in smo mel potem te promocije o zmanjševanju škode, a ne ...</i>	preventivni programi v obliki promocije o zmanjševanju škode
C 218	<i>Da bi mi imeli program prav posebej na to temo, še nismo izpeljali ...</i>	odsotnost preventivnih programov za droge

D 219	... ozaveščamo o škodljivosti nekaterih napitkov, prehranskih dodatkov, vse to, kar zdaj mladi zelo radi uživajo v fitnessih ...	program o škodljivosti drog za izboljšanje zmogljivosti
D 220	/	brez preventivnih programov
E 221	<i>Preventiva je vključena v posamezne predmete, občasno k sodelovanju povabimo tudi zunanje izvajalce.</i>	preventivni programi v obliki predavanj in pogovorov
F 222	<i>... ne morem pa reči, da smo mel kar koli, prav temu namenjene kakšne programe.</i>	brez preventivnih programov za droge
G 223	/	brez podatka
KATEGORIJA	MLADI Z OVIRANOSTMI	
Podkategorija	DEJAVNOSTI, KJER SE LAHKO MLADI SREČUJEJO Z MLADIMI Z OVIRANOSTMI	
OSEBA IN ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM
A 224	<i>... Z mladimi pa tega še nismo načrtovali ...</i>	odsotnost srečevanj z mladimi z oviranostmi
A 225	<i>... imamo en tak krožek Karitas, kjer včasih gremo tukaj do doma upokojencev ... ma, gremo tja, no, tam malo pomagajo pri maši, pa grejo malo na obisk ...</i>	dejavnosti otrok s starejšimi z oviranostmi
B 226	<i>V sklopu projekta Prireditve za vse smo organizirali prireditve, ki je ustrezala vsem smernicam za dostopnost gibalno oviranim ...</i>	organizacija dejavnosti za srečevanje z mladimi z oviranostmi
B 227	<i>... organizirali smo tudi predavanje, kjer je gibalno ovirana oseba na komičen način predstavila problematiko oviranosti in vsakodnevnega soočanja s tem.</i>	organizacija dejavnosti za srečevanje z mladimi z oviranostmi
C 228	<i>Ne, do sedaj tega še nismo organizirali ...</i>	odsotnost dejavnosti za srečevanje z mladimi z oviranostmi
D 229	<i>Hm, ne nič takega, no.</i>	odsotnost dejavnosti za srečevanje z mladimi z oviranostmi
E 230	<i>... večkrat povabimo osebe z oviranostmi ... naše šole imajo oddelke z nižjim izobrazbenim standardom in posebni program vzgoje in izobraževanja, v katere so vključeni otroci s posebnimi potrebami ... Delo organiziramo tako, da so učenci s posebnimi potrebami čim več v stiku z drugimi učenci naše šole, ki tako dobijo priložnost, da se naučijo komuniciranja z osebami s posebnimi potrebami.</i>	stalne dejavnosti za srečevanje z mladimi z oviranostmi
F 231	/	odsotnost dejavnosti za

		srečevanje z mladimi z oviranostmi
G 232	<i>Občasno, v sodelovanju z MC Idrija.</i>	občasno
KATEGORIJA	BIVANJSKE RAZMERE	
Podkategorija	STANOVANJSKA PROBLEMATIKA V IDRJI	
OSEBA IN ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM
A 232	<i>Stanovanjske situacije ne poznam.</i>	brez podatkov
B 233	/	brez podatkov
C 234	<i>..., je pa veliko praznih stanovanj in hiš, pa vemo, da jih tudi nočejo oddati ... se pravi, delavcem prek agencij, imajo veliko slabih izkušenj, a ne. Se namesto ena družine naselita dve, stalno potem deset ljudi živi v takem stanovanju. Posledično je v zadnjih letih prišlo do nezaupanja in domačini ne oddajajo stanovanj, če ni preko poznanstev ...</i>	nezaželenost oddajanja stanovanj zaradi slabih izkušenj
C 235	<i>... se pravi, delavcem prek agencij, imajo veliko slabih izkušnje, a ne. Se namesto ena družine naselita dve, stalno potem deset ljudi živi v takem stanovanju. Posledično je v zadnjih letih prišlo do nezaupanja in domačini ne oddajajo stanovanj, če ni preko poznanstev ...</i>	oddajanje stanovanj le someščanom
C 236	<i>... zelo težko, tako da večina mladih ostaja pri starših ali pa oni pomagajo finančno.</i>	previsoka cena stanovanj
C 237	<i>Najemnine so visoke, a ne, vidim, da če pride do kašne ločitve, potem, recimo, mama kot samohranilka s težavo plača 300 do 500 evro plus stroški ...</i>	previsoka cena stanovanj
D 238	<i>... ko sta dva klicala za ponudbo, so bili najemodajalci zelo veseli ravno zato, ker sta bila mlada iz Idrije, ker niso bili južnjaška družina oziroma prebivalci, ki bi drugače lahko šli v samski dom.</i>	oddajanje stanovanj le someščanom
E 239	<i>Mladi, ki nimajo prihrankov, težko pridejo do svojega stanovanja.</i>	premalo stanovanj za mlade
F 240	<i>To je pa še kar velika problematika ... tako da iz prve roke povem, da je še kar težko ...</i>	premalo stanovanj za mlade
F 241	<i>Mogoče res za to, ker se stvari sploh ne oglašujejo. Na splošno jih je po moje zelo malo ... ker se ne oddajajo, ker se mi zdi, da se ljudje bojijo, da jih bodo potem klicali ljudje, ki jim nočejo oddajati stanovanja.</i>	Oddajanje stanovanj le someščanom
G 242	<i>Izredno pereča problematika ...</i>	premalo stanovanj za mlade
G 243	<i>... pomanjkanje prostora za gradnjo stanovanjskih objektov, pomanjkanje investicijskih sredstev za prenovo obstoječih objektov.</i>	finančna in prostorska problematika
Podkategorija	NAČRTI ZA RAZREŠITEV STANOVANJSKE PROBLEMATIKE V IDRJI	
OSEBA IN ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM
A 244	/	/

B 245	<i>Trenutno obstaja na občini, ne v sodelovanju z nami, en projekt "Imate preveč prostora", "Imate premalo prostora", in se v tem trenutku izvaja ... zadnjič so z občine poslali, tako da ne poznam podrobnosti, da so imeli eno stanovanje, štiriposteljno, v enem projektu, zamišljen za mlade, ki bi bili sostanovalci, za neko prehodno obdobje, prehodno stanovanje.</i>	obstoj načrtov za razrešitev stanovanjske problematike
C 246	/	/
D 247	/	/
E 248	/	/
F 249	/	/
G 250	<i>Na občinski ravni so se izvajale analize in pripravili ustrezni načrti, sta pa dve močni omejitvi: pomanjkanje prostora za gradnjo stanovanjskih objektov, pomanjkanje investicijskih sredstev za prenovo obstoječih objektov.</i>	opravljene analize in načrti, problem investicijskih sredstev za prenovo obstoječih objektov, pomanjkanje prostora za gradnjo
G 251	<i>... sta pa dve močni omejitvi: pomanjkanje prostora za gradnjo stanovanjskih objektov ...</i>	problem investicijskih sredstev za prenovo obstoječih objektov
G 252	<i>... pomanjkanje investicijskih sredstev za prenovo obstoječih objektov.</i>	pomanjkanje prostora za gradnjo
KATEGORIJA	POTREBE PO PROSTORIH	
Podkategorija	POTREBE PO PROSTORIH ZA ZABAVO IN USTVARJALNOST	
OSEBA IN ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM
A 253	<i>Ne, premalo, to je gotovo ...</i>	premalo prostorov za zabavo in ustvarjalnost
A 254	<i>... Prav s tem v zvezi smo mi malo prenavljali, zgoraj smo si naredili en prostor za mladino ...</i>	ureditev lastnih prostorov za druženje
A 255	<i>... Kar smo imeli do zdaj, so učilnice, ki so namenjene več stvarim. Ja, manjka, vsekakor.</i>	uporaba nenamenskih prostorov
B 256	<i>Z obstojem MCI jih je veliko več, je to bil en velik uspeh, da se je te prostore, čeprav ne idealno locirane, dobilo ... občasni kraji pa to in to obstajajo in so tudi obiskani, pa tudi kakšni niso bili zelo obiskani, kakšni koncerti, morajo biti prave stvari.</i>	dovolj prostorov za zabavo in ustvarjalnost
B 257	<i>... če bi res hoteli imeti svoje prostore, ampak uporabo ali souporabo, pa lahko tako rekoč kdor koli dobi, a ne.</i>	težje pridobljen lasten prostor
B 258	<i>... Prostori za mlade na kakšni drugi lokaciji bi znali biti smiselni ...</i>	ugodnejše locirani prostori za mlade
B 259	<i>... pa do nas prišel nekdo, ki rabi prostor, pa mu ga mi ne bi mogli dati, pa se zaenkrat še ni zgodilo,</i>	oddajanje prostora za druge namene
C 260	<i>... da se je v zadnjih parih letih zelo velik naredilo ...</i>	izboljševanje položaja, pomanjkanje

		priredivnih prostorov
C 261	<i>... za neke koncerte, za neke zabave, ko vidimo, kaj lahko naredijo v Tolminu, recimo, to se mi zdi premalo ...</i>	zaostajanje s prireditvenimi prostori v primerjavi s sosednjimi občinami
D 262	<i>... kar se tiče same uporabe zdajšnjih prostorov, ki so nam na voljo, je tega dovolj ... meni se zdi osebno dovolj ...</i>	dovolj prostorov za zabavo in ustvarjalnost
D 263	<i>... da bi moral še kašen bar obratovati, kot je Galerija, ker realnost je taka, da je to edin bar, kjer v petek zvečer niso tam tisti stari pijančki ...</i>	premalo mladim prijetnih lokalov
D 264	<i>... veliko ljudi je strah matematike na gimnaziji in nasploh se mi zdi, da se zelo trudijo zaključiti šolo, ker se mi zdi, da 10, 15 let je bil tisti občutek, da če zabijem, se pač zgodi, a ne, sedaj pa, ker bi radi vsi šli naprej študirat, pa hočejo imeti čim boljše izhodišče ...</i>	slaba obiskanost zabav in prostorov za zabavo zaradi učnega uspeha
E 265	<i>... lahko najdejo prostor za svoje ustvarjanje, a je le- ta, žal, precej omejen ...</i>	dovolj prostorov za zabavo in ustvarjalnost, prevelika oddaljenost nekaterih mladih od teh prostorov
E 266	<i>... Idrija je odmaknjena od ostalih krajev in je krog ljudi omejen ... Enako velja za zabavo.</i>	prevelika oddaljenost nekaterih mladih od teh prostorov
F 267	<i>Ja, jaz menim, da ja ... Menim, da samih nekih priložnosti je pa dovolj ...</i>	dovolj prostorov za zabavo in ustvarjalnost
F 268	<i>... velikokrat je problem, ker se ne odzovejo ... vsi tožijo, da ničesar ni, potem, ko pa je, jih pa ni ...</i>	nezainteresiranost mladih za zabavo in razne dejavnosti
G 269	<i>Osebno mislim, da zadostno ...</i>	dovolj prostorov za zabavo in ustvarjalnost
Podkategorija	MOŽNOST AVTONOMNIH PROSTOROV	
OSEBA IN ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM
A 270	<i>Ne vem, če je to sploh možno, zato ker, če imamo mi neki subjekt, katerega last oziroma pod okriljem spada to, se mi zdi, da se malo skrbi zato, ker če ne, bi bil pa kaos.</i>	nepotrebnost avtonomnih prostorov
A 271	<i>Jaz ne vidim neke potrebe po avtonomnih prostorih ... čim več enih prostorov za mlade narediti, z nekimi dogodki, ne vem, kot da, recimo, za en vikend plac postane mladinski, a ne ...</i>	uporaba prvotno nemladinskih javnih prostorov
A 272	<i>... da bi počasi razumeli, da to ni samo prostor za stare ali pa za otroke, da se tam podijo z rolkami, ampak tudi za mlade, da</i>	uporaba prvotno nemladinskih javnih prostorov

	<i>pridemo tam, da smo ravno tako dobrodošli kot vsi ostali ... S tem parkom tukaj, ko smo prišli, to je sveta trava, to noben ne sme tikati. To je največja neumnost, to bomo zdaj uporabili ...</i>	
B 273	<i>Mogoče za kakšno umetniško ustvarjanje ali pa kaj takega, da bi rabili. A misliš, da ni Swenak najbližje temu? Jaz mislim, da je.</i>	obstoj avtonomnega prostora
B 274	<i>Imam tudi tako zelo deljeno prepričanje, tako se mi zdijo ideali, ki jih zagovarjajo avtonomni prostori, zelo dobri, ampak v dani funkciji, v danem trenutku ali pa v neki konkretni pragmatični situaciji, sem pa pač jaz raje človek, ki ima stvari urejene, pa se ve, kdo je odgovoren za to in tisto.</i>	vprašljiv namen in potreba po avtonomnih prostorih
B 275	<i>... so pa mladi iz okoliških krajev potožili, da nimajo svojih prostorov za druženje ...</i>	potreba po avtonomnih prostorih v okoliških naseljih
C 276	<i>Uf, tega pa ne vem ...</i>	brez podatka
D 277	<i>... če bo en posameznik iskal en prostor, kjer bo lahko zelo avtonomen, bo to doma ali pa pri kakšnem prijatelju, ki nima toliko strogih staršev ...</i>	ustvarjanje avtonomnih prostorov doma ali pri prijateljih
D 278	<i>... več kot enega prostora, kjer lahko imamo žure, ne potrebujemo.</i>	nepotrebno po dodatnem avtonomnem prostoru
D 279	<i>... da bi se zbrala skupina ljudi, ki bi hotela početi neko določeno stvar, ne vem, da bi se zbralo deset umetnikov in bi oni hoteli imeti en prostor, kjer bi oni lahko ustvarjali glasbo oziroma kar koli že delali. Nisem za to, da bi občina zdaj odprla kajzer, da bi se lahko potem tam počelo, kar se hoče, ker bi se to potem zlorabljal za druge namene.</i>	vprašljiv namen in potreba po avtonomnih prostorih
E 280	<i>Ni odgovora.</i>	brez podatkov
F 281	<i>Menim, da ne ...</i>	nepotrebno avtonomnih prostorov
F 282	<i>... če pa bi recimo bila potreba, bi pa lahko bil kar problem ... Mislim, da bi se bilo težko dogovoriti, da bi ti kar prepustili en prostor.</i>	težava ob potrebi po avtonomnem prostoru
G 283	<i>Da.</i>	dovolj avtonomnih prostorov za mlade
Podkategorija	NUJNE SPREMEMBE ZA VZPOSTAVITEV BOLJŠEGA OZRAČJA ZA MLADE	
OSEBA IN ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM
A 284	<i>... ampak ustvarjalni tudi s seboj in da nekaj novega naredijo tukaj v Idriji, ker če ne, bo to ratalo staro mesto, ne. Jaz bi nujno dal, da imajo mladi besedo v svetu, ne, občinskem recimo...</i>	večja vključenost mladih v soustvarjane mesta
A 285	<i>... to, da imajo prostor oziroma da se čutijo kot del družbe, no ... Tudi v cerkvi je isti problem, nimajo prostora, ne.</i>	omogočanje mladim prisotnost v družbi

A 286	<i>... če imajo prostor, če vedo, da so potrebni v družbi, potem mladi bodo tudi prišli ...</i>	nudenje občutka pomembnost v družbi
A 287	<i>... da začnemo enkrat presepati te razlike oziroma razumeti, da če je drugačne mišljenje in drugačne vrednote, to še ne pomeni, da smo nevarni ... da bi se znali družiti skupaj brez nalepk, kdo smo ... da začnemo enkrat presepati te razlike ...</i>	spodbujanje mladih k sprejemanju in razumevanju drugačnosti
A 288	<i>In to je treba veliko govoriti o tem in odrasli moramo pokazati, da smo tega sposobni, ker če mi ne bomo pokazali tega, tudi mladi ne bodo čutili potrebe po tem, čeprav jo sami notri začutijo, ampak je ne artikulirajo, zato ker je to prepovedana tema.</i>	zgleednost odraslih
B 289	<i>Dostopnost stanovanj ...</i>	dostopnost stanovanj
B 290	<i>... zaposlitev za različne kadre ...</i>	večja raznolikost kariernih možnosti
B 291	<i>... še več ponudbe za prosti čas ...</i>	več možnosti preživljanja prostega časa
B 292	<i>... aktivacija mladih ...</i>	aktivacija mladih
B 293	<i>Moramo se recimo sigurno osredotočiti na boljše ozračje mladih v Idriji, osredotočiti na več kulturnosti, ki se pojavlja, zato da bo tudi za kakšnega drugega Idrija bolj prijetna.</i>	več poudarka na kulturi
B 294	<i>Tako da mogoče to povezovanje za mlade. Povezovanje v čim večji meri ... se sprašujem, kako je sedaj v teh mladih generacijah, kjer je več priseljencev.</i>	več povezovanja različnih skupin mladih
B 295	<i>... spodbujanje podjetniških idej, razno to digitalno nomadstvo ...</i>	
C 296	<i>... ena je stanovanjska politika, a ne ...</i>	dostopnost stanovanj
C 297	<i>Da se dogaja, da so projekti pa mogoče niti eni za drugega ne vedo.</i>	več povezovanja med mladimi
C 298	<i>Da se dogaja, da so projekti pa mogoče niti eni za drugega ne vedo.</i>	boljša informiranost mladih o dogajanju v Idriji
D 299	<i>... da bi mladinskim organizacijam razrahljali pridobivanje raznih dovoljenj ...</i>	lažja organizacija dogodkov
E 300	/	/
F 301	<i>... da, predvsem ena sprememba v mišljenju mladih, ne toliko v ponudbi.</i>	aktivacija mladih
G 302	<i>Občina Idrija lahko samo do nekatere mere podpre in spodbuja možnosti mladih za druženje, bivanje in zaposlitve ...</i>	aktivacija mladih
G 303	<i>... morajo prispevati tudi mladi sami z lastno aktivacijo, z organizacijo različnih aktivnosti in dogodkov, z udeležbo na številnih dogodkih, delavnicah in izobraževanjih, z ustvarjanjem in razvijanjem lastnih podjetniških idej s pomočjo znanja v lokalni skupnosti.</i>	aktivacija mladih